Opłata pocztowa uiszczona ry załtem
Najer Folksblat
פרייז 20 גראָשען
הײַנט 8 זײַטען!

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 249 (941 | Łódź, Poniedziałek 1 Listopada 1926 | פֿירטער יאָהרגאַנג | לאָדז מאָנטאָג כד מרחשון תרפ"ז. | Nr. 249 (941

24-71 אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24-7

דעקרעט וועגען עפענען די סיים-סעסיע

שוין אונטערגעשריבען דורכ'ן מלוכה-פרעזידענט.

זיצונגען פון ציוניסטישען פאַרטיי-ראַט אין פּוילען.

דעקרעט וועגען עפענען די סיים-סעסיע שוין אונטערגעשריבען.

דאָס אָרט פון דער צערעמאָניע נאָך נישט בעשטימט.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). אין משך פון היינטיגען טאָג האָט דער מלוכה פרעזידענט אונטערגעשריבען דעם דעקרעט וועגען צונויפרופען די סיים-סעסיע אויף מיטוואָך.

דאָס אָרט, וואו דער דעקרעט וועט דורכגעלייענט ווערען, איז נאָך נישט בעשטימט, ווייל דער מאַרשאַל פּילסודסקי איז קראַנק.

לינקע אַרבייטער צעשטערען אַ מיטינג פון פּא"י.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז אין לאָקאַל פון דער „אגודה" פאָרגעקומען אַ מיטינג פון „פּועלי-אמוני-ישראל" וועגען די וואַהלען צו דער קראַנקען-קאַסע. אין מיט'ן דעם מיטינג האָבען זיך אַריינגעריסען לינקע, וועלכע האָבען אויפגעהויבען אַ טומעל. ס'איז ענטשטאַנען אַ געשלעג די גאַנצע איינריכטונג אין לאָקאַל איז צעשטערט געוואָרען.

די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט בעזייטיגט די טומלער און דער מיטינג איז ווייטער פאָרגעזעצט.

וויצע-פּרעמיער באַרטעל פערענטפערט זיך:

ער האָט נישט אָפּגעזאָגט אויפצונעהמען די „קאָלא".

וואַרשא, 31 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) צוליב דעם, וואָס ס'האָבן זיך פערשפּרייט קלאַנגען, אַז פרעמיער באַרטעל האָט זיך אָפּגעזאָגט אויפצונעהמען די פאָרשטעהער פון יודישען „קאָלאָ", מעלדעט דער וויצע-פרעמיער, אַז צו איהם האָבן זיך די פאָרשטעהער פון „קאָלאָ" נישט געווענדעט; דאַגעגען האָט זיך געווענדעט דעפּ. הויזנער פּריוואַט.

צוליב דעם, וואָס דער וויצע-פרעמיער האָט נישט געהאַט קיין צייט, האָט ער איהם צוגעזאָגט אויפצונעהמען אַ צווייט מאָל.

זיצונגען פון ציונ. פאַרטיי-ראַט

האָבען זיך נעכטען אָנגעהויבען אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט 1 בייטאָג האָט זיך אין וואַרשאַ געעפענט דער ציוניסטישער פאַרטיי-ראַט, ס'זיינען אַנוועזענד געווען 100 מיטגלידער. פאַר דער פּלענאַר-זיצונג האָבען אָפּגעהאַלטען בעראַטונגען די פראַקציעס: „על המשמר" און „עת לבנות", די ערעפענונגס-רעדע האָט געהאַלטען ה' ל. לעוויטע, וועלכער האָט געדאַנקט די רעגירונג פאַר איהר גינסטיגער בעציהונג צו דער ציונ. אָרגאַניזאַציע. לעוויטע האָט אויסגעדריקט די האָפנונג, אַז די איצטיגע רעגירונג וועט ענדליך אַרויס פון דעם קריזיס לטובת דעם פאָלק און לאַנד.

נאָכדעם האָבען זיך אָנגעהויבען די ווייטערדיגע רעפעראַטען.

גרויסע סומעס פאַר ארץ-ישראל

ווערען געשאַפען אין אַמעריקא.

סינסינאַטי, 31 צוויי הונדערט און צעהן טויזענד דאָלאַר פאַר דעם פעראייניגטען פּאַלעסטינער רעליף זענען געשאַפען געוואָרען אויף אַ באַנקעט אין האָטעל פּימסטאָן.

דייוויד א. בראַון, מאָריץ. פון דעם פעראייניגטען יודישען קאַמפּיין און דזשאָרזש וויליאַם ה. לואיס, האָבען געהאַלטען די הויפּט רעדעס. צווישען די, וועלכע האָבען בייגעשטייערט גרויסע סומען געפינען זיך העברי מייס, 12,000 דאָלאַר, אָסקאַר בערמאַן, פון דעם סינסינאַטער ציון-דרייוו, 9,000 ד., עדוואַרד סעניאָר, 7,500 ד. און מאָריס דזש. פרייבערג, אַרטור דזשאָזעף, מאָריס יאָדזשעף, ס. מאַרקוס פעבהיימער, יעדער צו 6,000 דאָלאַר.

אַ קאָמיטעט פון קריסטליכע פריוויליגע איז געשאַפען געוואָרען איינשליסענדיג דזשאָן דוויק, וועלכער האָט נעגעבען די סומע פון 2000 דאָלאַר. טשאַרלס פ. טאַפט, אַ ברודער פון געוועזענעם פרעזידענט טאַפט האָט צוגעשיקט אַ בריף, אין וועלכען ער סאָדערט אויף אַלע סינסינאַטער בירגער צו שטיצען דעם אַפּעל, ער האָט בייגעלעגט אַ טשעק פון 10,000 דאָלאַר.

Dr. L. LEWITAN
געהמט אָן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אָוועגד צו קליניק-פּרייזען. לוז
31 גדאַנסקא 31.

צענטר. סוחרים-פאַרבאַנד לאָדזש-פּערבאַנד
אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, פּעטריקאָווער 10.

הײַנט מאָנטאָג, דעם 1. נאָוועמבער, 5 אַ זייגער נאָכם. קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל

אַ בעריכטס-פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:
1) בעריכט פון דער פאַבריקאַנטען-דעלעגאַציע ביים האַנדעלס-מיניסטער;
2) בעריכט פון דער ענטגילטיגע פערטיילונג פון די בעשטימטע קאָנטינגענטען (אימפּאָרט);
3) פאַטענטען פראַגע פאַר'ן יאָהר 1927.
פרייע דיסקוסיעס.
557
די פערוואַלטונג.

קאָמוניקאַט.
די ישיבת „אהבת תורה" דבית המדרש הגדול דיילשטשאַדט מאַכט בעקאַנט, אַז היינט מאָנטאָג, דעם 1. נאָוועמבער, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג וועט פאָרקומען אין אייגענעם לאָקאַל (וואָלבאָרסקאַ 20) אַ שטורמישע

עלטערן-פערזאַמלונג

טאָג-אָרדנונג: חנוך די קינדער-בעשפייזונג.
עס ווערט געבעטען די עלטערן און מיטגלידער פינקטליך צו ערשיינען.
די פערוואַלטונג.
פרעזעס: יעקב דוד פּאַצאַנאָווסקי.
561

וואָהלינער שוהל, וואָלטשאַנסקא 6.

הײַנט, מאָנטאָג, ד. 1 נאָוועמבער 6 אַ זייגער אין אָוונד וועט דער וועלט-בערימטער אָבער קאַנטאָר ר'

שלמה ראַבע

פאַר זיין אָפּרייזען קיין ריגע געבען דעם לעצטען קאָנצערט צוליב דער

9-יעהריגער באַלפור - דעקלאַראַציע.

ער וועט דאַווענען אין דער וואָהלינער שוהל מיט אַ גוט איינשטודירט כאָר פון 40 פּערזאָן מעריב און דערנאָך זינגען פערשידענע רעליגיעזע תפלות און אויך שירים מעניני דיומא.

מיט זיין דאַווענען ביידע שבתים אין לאָדז האָט ער דעם עולם ממש ענטציקט און מיט גרויסע מיה איז די פערוואַלטונג געלונגען איהם אויפצוהאַלטען, אַז ער זאָל דאָס לאָדזער פּובליקום בעעהרען מיט דעם לעצטען קאָנצערט. און עס איז צו האָפען, אַז די יודישע בעפעלקערונג וועט אויסנוצען די געלעגענהייט און עס וועט געוויס ביי יעדען צוהערער בלייבען אַ געוואַלדיגען רושם פון זיין בעזונגען אין לאָדז וואונדערבאַרע תפלות און געזאַנגען.
561
בילעטען פון 1 ביז 2 זל. איז צו בעקומען: 1) ציגעל-גאַס 4 אין ציוניסטישען פעראיין, 2) פערמיטלער-פעראיין, פעטריק. 64, 3) זעלמאַנאָוויטש פעטריק. רוג פּאָלודניאָוואַ, 4) דיאַמאַנד, נאָוואָמיעסקאַ 24 (וואורשט-געשעפט), 5) אין „אַסטאָריאַ", רוג פעטריק. און ציגעלגאַס, 6) אין רעסטאָראַן „בריסטאָל" פעט. 30, אויך אַ גאַנצען טאָג אין וואָהלינער שוהל.

קוואַליפיצירטע

שניידער-געזעלען

צו דאַמען-קאָנפעקציאָן ווערען זאָפאָרט געזוכט.
צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטראַציע.
556

צו דער חתונה פון אונזער קוזינע
פרל. רעגינא שיעוויטש
מיט ה' חיים סאַט
אַ גליקליך לעבען און אַלדאָס גוטס ווינשען
ראַפאַל, אַנאַ און פּאָלושאַ שמייער.
לאָדז, 1 נאָוועמבער 1926

אכטונג, קאָלאָניאַל-הענדלער!

איהר ווערט אויפגעפאָדערט אַרויסצונעהמען דעם **צעטעל נומ' 13** וועלכער איז גילטיג פון 29-טען ה. ח.

דער צעטעל נומער 12 איז פון דעם טאָג אָן נישט גילטיג.

צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין
אויף לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, זאַוואַדסקאַ 5
קאָלאָניאַל-סעקציע.
560

פּאָליטישע אָכראַנע אין לעטלאַנד

טוט אַז מעשים תעתועים געגען אַרעסטירטע יודישע יונגעלײַט און מײדלעך.

ר י ג ע, 31 (ספּעציעל) מיט אַ צײַט צוריק איז פֿאָרגעקומען אַ רעוויזיע אין לאָקאַל פֿון דער קולטור-ליגע אין שטאָטעל קרעסלאָווקע. ווי די אַגענטען פֿון דער פּאָליטישע אָכראַנע האָבען ערקלערט, האָט מען דאָס געזאָלט געפֿונען רויטע פֿאָהנען און קאָמוניסטישע פּראָקלאַמאַציעס. דעריבער זענען אַרעסטירט געוואָרען אַ רייהע יודישע יונגע לייט און מיידלעך. איצט האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז דער גאַנצער ענין איז אַ פּראָוואָקאַציע פֿון דער פּאָליטישער אָכראַנע, וועלכע האָט אַליין אונטערגעוואָרפֿען די פּראָקלאַמאַציעס און די פֿאָהנען, נישט נאָר דאָס ס'האָט זיך אויך אַרויסגעשטעלט, אַז די אַרעסטירטע זענען שרעקליך געפּייניגט און געשלאָגען געוואָרען. דאָס זענען די מאַטעריאַלען:

אַ גרויסער טייל אַרעסטירטע דערצעהלען וועגען אונדערהערטע מעשים תעתועים מצד דער פּאָליטישער אָכראַנע. דער הויפּט-בעשולדיגער, דער יודישער יונגערמאַן דוד עדעלמאַן, וועלכען מען האָט בעפֿרייט אין אייניגע טעג אַרום נאָכ'ן אַרעסט. עדעלמאַן דערצעהלט, אַז מען האָט איהם מיט'ן פֿויסט געשלאָגען איבערן שלייף און אין זייט, געצופּט פֿאַר די האָר, און געוואָרפֿען אויפ'ן דיל; שמואל לוריע, וועלכער איז נאָכ'ן פֿעררהער נישט געקומען צו זיך אַלע איבריגע אַרעסטירטע, נאָר מען האָט איהם אַרויסגעפֿיהרט אין בעזונדערע קאַמער.

אָט די דריי געליטענע געפֿינען זיך נאָך אַלץ אונטערן אַרעסט אין דווינסק. אינטערעסאַנט איז, וואָס הינדע רייניס, וועלכע מאַכט דעם איינדרוק פֿון אַ בעוואוסטזיניגער מיידעל (זי איז געווען סעקרעטאַרין אין קולטור-ליגע) דערצעהלט, אַז מען האָט איהר געצוואונגען צו שטיין אויף די קניה און געדראָהט, אַז אויב זי וועט זיך נישט מודה זיין וועט זי אַזוי מוזען אָפּשטעהן גאַנצע 5 שעה. דערבײַ האָט איינער אַ צעמער פֿון דער אָכראַנע זיך אויסגעדריקט אויף פֿאָלגענדען אופֿן: „עס מאַכט נישט אויס, מיט דיר וועט גאָרנישט געשעהען „זשידאָווסקאַיאַ כאַראַ", דו וועסט שטאַרבען, וועט זיין מיט איין סוואָלאָטש ווייניגער". אַ צווייטער בעאַמטער האָט דערבײַ איהר געדראָהט מיט אַ רעוואָלווער אין האַנד. דאָס מיידעל איז אַרייַנגעפֿאַלען אין היסטעריקע און האָט זיך שטאַרק פֿונאַנדערגעוויינט.

געשלאָגען האָט מען אין גומי-הענטשקעס, כדי אויף אַזאַ אופֿן נישט איבערצולאָזען קיין סימנים אויפ'ן קערפּער. די גאַנצע צייט פֿון פֿערהער האָט מען איהם געצוואונגען צו שטיין אויף די קניה. אַ חוץ דעם האָבען איהם די בעאַמטע אויפֿגעצוואונגען צו קישען אַ הילצערנעם צלם.

אַזוי ווי עדעלמאַן האָט זיך אָפּגעזאָגט דאָס צו טון, האָט מען איהם מיט געוואַלד אַרייַנגעדריקט דעם צלם אין מויל, אַזוי אַז עס האָט זיך בעוויזען בלוט.

מען האָט געשטעלט אויג אויף אויג דעם געליטענעם עדעלמאַן מיט די בעאַמטע פֿון דער פּאָליטישער אָכראַנע, וועלכע זענען לויט דער אויספֿאָדערונג געקומען פֿון דווינסק קיין קרעסלאַווקע. דערבײַ האָט עדעלמאַן אויף דרייען געוויזן און שאַרף אָנגעוויזען אַלס אָנטיילנעמער אין די פּייניגונגען. אַ פֿערטער בעאַמטער, וועלכער האָט אויך מיטגעהאָלפֿען זיי שלאָגען, איז נישט געווען (ווייל נישט אַלע בעאַמטע זענען געקומען קיין קרעסלאַווקע).

אויך אַלע איבריגע, אַרעסטירטע, אין קרעסלאַווקע, דערצעהלען גענוי און דייטליך די פּייניגונגען פֿון די אַרעסטירטע

אין צענטער פֿון אַלע בעשולדיגונגען שטעהן די דערקלערונגען פֿון שמואל לוריע, די בעאַמטע פֿון דער אָכראַנע דערצעהלען, אַז לוריע'ן האָט מען פֿערהערט נישט מעהר ווי איין מאָל אויפ'ן 2-טען שטאָק און אַז אויפ'ן 3-טען שטאָק איז ער כלומרשט בכלל נישט געווען, אָבער שמואל לוריע בעשרייבט מיט אַלע גענויסטע קלייניגקייטען דעם בעזונדערן צימער אויפ'ן דריטען שטאָק, אין וועלכען עס זענען פֿאָרגעקומען די פּייניגונגען און געשלעגען פֿון די יודישע אַרעסטירטע. ער דערצעהלט למשל, אַז אין די רעכטע וואַנד פֿון צימער זענען געווען צוויי טשוועקעס. אַזוי ווי מען האָט איהם אומברחמנות'דיג געשליידערט אין געשטויסען אָן דער וואַנד, האָבען די בעאַמטע, כדי עס זאָל נישט בלייבען קיין סמנים אויפ'ן קערפּער אַרויסגענומען פֿון וואַנד ביידע טשוועקעס. מ'האָט טאַקע פֿעסט-געשטעלט, אַז אַזעלכע טשוועקעס זענען דאָרטען טאַקע געווען. ווייטער האָט מען לוריען געבונדען די הענד מיט אַ האַנטוך און מיט אַ שטריקעלע צוגעבונדען צו אַזעלכע מין האָלצערנע ריגגען, וועלכע זענען דאָרטען פֿעראַן אויף דער אויבער-לאַגע. פֿון שווערען בעלאַסט האָט זיך איין רינגעל פֿון דער אויבער-לאַגע אָפּגעריסען.

ווייטער האָט מען לוריען אַ נאַקעטען געשטעלט אויף די קני און די בעאַמטע האָבען זיך מיט'ן גאַנצען גוף אַרויפֿגעלייגט אויף זיינע נאַקעטע פּיאַטעס.

אין דער זעלביגער צייט האָבען איינע בעאַמטע איהם געשלאָגען אויך איבער די פּיאַטעס מיט אַ שטעקען פֿון אַ ווינער שטוהל. די בעאַמטע פֿון דער אָכראַנע האָבען די גאַנצע צייט איבער איהם געשפּאָט, געשפּיגען אין פּניט, בע-צוואונגען צו קושען די טאָהן א. א. וו. שוידערהאַפֿט זענען די ערקלערונגען פֿון דבורה שפּערלינג — אַ 17-יאָהריגע בעוואוסטזיניגע מיידעל.

זי דערציילט, אַז מען האָט איהר שווער בעליידיגט אַלס מיידעל. דערבײַ איז איהר געוואָרען נישט גוט און זי איז געפֿאַלען אין חלשות.

די יונגע מיידעל קען בכלל נישט אויסדערציילען אַלע מעשים-תעתועים, וואָס די בעאַמטע פֿון דער פּאָליטישער אָכראַנע זענען בעגאַנגען לגבי איהר און זי האָט מורא, צי מען האָט איהר נישט פֿערגעוואַלטיגט. דער פֿרויען-אַרצט האָט קאָנסטאַטירט, אַז דאָס מיידעל איז נאָך אונשולדיג.

אונגעפֿעהר דאָס זעלבע דערציילט אויך שרה קיט און חיה לוריע. די לעצטע האָט מען די גאַנצע צייט פֿון פֿערהער געצוואונגען צו שטיין אויף די קני. דאָס מיידעל האָט זיך דערבײַ אויך שטאַרק צעוויינט, פּונקט ווי דער יונגערמאַן, נאָכדעם ווי מען האָט איהם געשטעלט אויג אויף אויג מיט דער פּאָליטישער אָכראַנע.

ווייטער האָבען איבערגעגעבען, אַז מען האָט זיי געשלאָגען: יעקב גאָרדין, אברהם נעבלער און לייב לוריע. ביי אַ סך אַרעסטירטע האָט מען פֿערבונדען די מיילער מיט אַ נאַסען האַנטוך, כדי עס זאָלען זיך נישט הערען די געשרייען. געשלאָגען האָט מען די אַרעסטירטע אין רויטע באָקס-הענטשקעס. דערמיט ערקלערט זיך אויך, וואָס דער דאָקטאָר האָט נישט קאָנסטאַטירט אויף די קערפּערס קיין סמנים פֿון וואונדען. ער האָט אָבער קאַטעגאָריש ערקלערט, אַז דאָס איז באַין אופֿ'ן נישט קיין בעווייז, אַז מען האָט זיי נישט געשלאָגען.

אַ בעזונדערן קאַפּיטעל אין די מאַטעריאַלען פֿון די אויסמאָרשונג פֿערנעהמט די בעשולדיגונג אין פּראָוואָקאַציעס, אונטערוואַרפֿען פּראָקלאַמאַציעס רויטע פֿאָהנען א. א. וו. מצד די אַגענטען פֿון דער פּאָליטישער אָכראַנע. איינע אַ קרעסלאַווקער פֿרייליין האָט דערצעהלט, אַז זי האָט מיט איהרע אייגענע אויגען געזעהן ווי די בעאַמטע פֿון דער פּאָליטישער אָכראַנע האָבען פֿון אַרבעל אַרויסגעטרייסעלט קאָמוניסטישע פּראָקלאַמאַציעס. אַנדערע דערצעהלען אויך, אַז די קאָמוניסטישע פֿאָהן, זאָל אויך זיין אונטערגעוואָרפֿען מצד דער אָכ׳ אַנע, ווייל די פֿאָהן האָט מען געפֿונען אין קלוב פֿון קולטור-ליגע ערשט ביים צווייטען מאָל אויס-טרייסלען דעם זאַק. ביים ערשטען מאָל איז אַזאַ פֿאָהן נישט געווען. בעת דער אונטערזוכונג האָבען אייניגע פּערזאָנען וואָס האָבען זיך געפֿונען אין קולטור-ליגע אויסגעשריען צו די בעאַמטע פֿון דער אָכראַנע: „עס איז אַ נידערטרעכטיגקייט, דאָ איז קיין שום פֿאָהן נישט געווען".

פֿאָדערונגען פֿון מינדערהייטס-בלאָק אין לעטלאַנד.

ר י ג אַ, 31. (ספּ.) די פֿאָדערונגען, וועלכע דער מעוטים-בלאָק שטעלט אַרויס דער קאָאַליציע ווערען פֿאָרמולירט אין 6 פּונקטען. קודם כל פֿאָדערט דער מעוטים-בלאָק בירגערשאַפֿטס-רעכטען פֿאַר פּערזאָנען, וואָס האָבען געלעבט אין לעטלאַנד 6 חדשים פֿאַר'ן 1 אויגוסט 1914. דאַן ווערט געפֿאָדערט צו בענייען דעם ספּעציעלען שוץ-געזעץ פֿאַר מעוטים, ווי דאָס איז געווען אין יאָהר 1919. דער מעוטים-בלאָק פֿאָדערט נאָך צו בעשטימען מעוטים-פֿאָרשטעהער אין ערד-איינריכטונגס-קאָמיטעט און אין ראַט פֿון אַגראַר-באַנק אַלס בעזונדערע פֿאָדערונג מיגוירירט דער פֿאָרשלאַג אָבצושאַפֿען דעם סיסטעם פֿון ערלויבנישען מצד דעם יוסטיץ-מיניסטעריום ביים איינשאַפֿען זיך אומבעוועגליכע אייגענטימער. דאַן נעהמט די פֿאָדערונג פֿון די רוסישע דעפּוטאַטען וועגען דעמאָקראַטיזירען די קרייז-פֿערוואַלטונגען אין לאַטגאַליען. און דער פֿאָרשלאַג פֿון דעם. לאַזערסאָן צו בעהאַלטען דעם „סטאַטוס קוואָ" אין פּאָליטישע און סאָציאַלע פֿראַגען.

ד"ר מ. וואָלפֿסאָן
17 וסכאָדניאַ 17
טעלעפֿאָן 28-83.
נעהמט אָן פֿון 5 ביז 7 אין אָווענד. 1310

ד"ר י. שעפּס
געבורטסהעלפֿער און פֿרויען-אַרצט
איבערגעצויגען אויף וסכאָדניאַ 36
שפּרעכשטונדען פֿון 4½ ביז 7 אָווענד. 282

דאַנטיסט און צאָהן-טעכניק
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פֿון 9 פֿריה ביז 8 אָווענד.
פּרייזען ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט

Dr. med. Braun
פּאָלודניאָווע 23, טעל. 40-28
ספּעציעל-אַרצט פֿאַר הויט און וועגס- געשלעכט-קראַנקהייטען און מענער שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספֿאַל.)
נעהמט אָן פֿון 9-12 און פֿון 5-8 אָווענד.

Dr. PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט — זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
יענערישע- און האָר- הויט- קראַנקה מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספֿאַל), רענטגען-שטראַהלען. — נעמט אָן 9—1, 4—8 אָוו., דאַמען 4—5

Lek. Dentysta
Jakób Botwinik
געאַרבייט אין דער לאָדזשער קראַנקען-קאַסע איבער 4 יאָהר, נעהמט עצט אָן טעגליך, אויסער שבת פֿון 3 ביז 9 אָווענד אויף דער
נאָוואָמיעסקאַ 26, פֿראָנט 2. שטאָק
היילען, פּלאָמבירען, צאָהן-ציהען אָהנע שמערצען, קינסטליכע ציהן, קראָנען און גאָלד-בריקען.
צוגענגליכע פּרייזען. 86
פֿאַר מיטגל. פֿון קראַנקען-קאַסע און זייערע פֿאַמיליעס זעהר בי ד

קומט און איבערצייגט אייך!
אַלער אַרט בילעטס, פּאַראַנאָיעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס און אַלע געריכטס פֿינאַנץ אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטאַנציעס ווערען אַמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ
האָכבערג פּאַנסקאַ 1, טעל. 36-77
בעמ.: טעגליך פֿון 3-5 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אָנגעלעגענהייטען דורך ה' האָכבערג זעלבסט.
פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפֿצומאַהנען. 1542

קומט און איבערצייגט אייך!
אַלער אַרט בילעטס. פּאַראַניעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס אין אַלע געריכטס-, פֿינאַנס-, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אַמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ
„פּאָלאַניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.
וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פֿון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אָנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שפּיצער אָנצערזעצונגען: האַנדעלס- און פּריוואַט קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען. פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפֿצומאָנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פֿון פּראָפֿעסיאָנעלע פֿעראיינען צאָהלען 25% ביליגער.

אַנשטאַט טראַן
JECOROL
ווערט רעקאָמענדירט דאָס פֿון ביי יאָהרע בעקאַנטע און עמפּפֿעהלטע דורך די ה"ה דאָקטוירים
Magistra Bukowskiego
סיראָפּ מיט אַן אָנגענעהמען טעם, וועלכער ווערט זעהר גערן גענומען דורך קינדער, ווערט בענוצט ביי בלוט-אָרעמקייט (אַנעמיע), אַלגעמיינע ער שעפּונג, ווערט פֿערקויפֿט אין אַלע אַפּטייקען און אַפּטייק-סקלאַדעס.
בעמ.: פֿערלאַנגען נאָר מיט דערוויסער אונטערשריפֿט „א. בוכאָלסקי" און מיט דער שוץ-מאַרקע דרייעק מיט אַ סטאָמ וו.
היטעט זיך פֿאַר נאָכמאַכונגען! 592

Dr M. Klaczko
KILIŃSKIEGO 117
ספּעצ. פֿאַר אויערען, נאָז און האַלז-קראַנקה.
עמפּפֿאַנגט אין לעטשניצע „פּאָמאָק" (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1)
פֿון 9—11, פֿון 3—5 נ"מ אין לעטשנצע פּעטריק. 62
פֿון 11—1 און פֿון 7—8 אָוו., אין דרעהייִם פֿון 5 7

הייל-פּעדאַגאָגישע קורסען
פֿאַר שוואַכבעפֿעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען
Dr. med. A. SZMIRGELD
נערווען-אַרצט.
CEGIELNIANA 6.
אַנשרייבען קאָן מען זיך יעדען טאָג פֿון 6 ביז 7 אָווענד. 144

Dr. med. W. EYCHNER
פֿרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 38, טעל. 34-72
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פֿון 12 ביז 2 מיטאָג, אין דריים פֿון 6—8 אָווענד, זונטאָג—פֿון 11 ביז 12 מיטאָג.

דר. י. הערשפּינקעל
Zawadzka 15,tel. 11-87.
ספּעציאַליסט פֿאַר קינדער-קראַנקהייטען
נעהמט אָן אינדערהיים פֿון 8 ביז 10 פֿריה און פֿון 3 ביז 5 נאָכמ. און אין לעטשניצע „פּאָמאָק".

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. האָר, אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה.
9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפֿאָן 27-81
ספּעציעלער קורס פֿאַר שטאַמלער.
שפּרעכשטונדען פֿון 2 ביז 2 און פֿון 5—7. 175
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פֿון 10 ביז 11 און פֿון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med. J. POLAKOW
ספּעציאַליסט פֿאַר קינדער-קראַנקהייטען
KONSTANTYNOWSKA 37, 39-75
נעמט אָן פֿון 5—6.30 אָוו. אינדערהיים און פֿון 2—3 אין דער לעטשניצע אויף גייערס מאַרק פּעטריק. 294.

דער סך הכל
פון דער בעניאונג.

אין לאנד הערשט דער יקרות. די אויפגעשרויפטע און ווייניג-בעגרינדעטע האפנונגען, אז ס'ווערט ביי אונז בעסער, אז אונזער ווירטשאפטליכע לאגע איז שוין ארויס פון איהר פערמאנענטען קריזיס ווערען נישט רעאליזירט און עס ווערט אלץ קלארער, אז נישט דאס ווירטשאפטליכע און נישט דאס עקאנאמישע פראבלעם זענען נאך ווייט נישט געלעזט, אז הגם ס'איז געווארען א ביסעל בעסער, איז נאך ווייט זעהר ווייט פון דעם, אז ס'זאל ווערען גוט נישט אכטענדיג אויף אלע אפטימיסטישע בעהויפטונגען.

די איצטיגע רעגירונג, וועלכע האט נישט אין סיים קיין מעהרהייט און וויל איהם פונדעסטוועגען נישט פונאנדערלאזען, וויל איהם צווינגען צו טאנצען אונטער איהר פייפעל, רופט ארויס קאנפליקטען צוליב קלייניגקייטען, און מאכט אלץ קלענער די צאהל פון איהרע אנהענגער. צו אזעלכע קאנפליקטען געהערט דער לעצטער קאנפליקט ארום דעם אויפשטעהן פון סיים, בעת'ן לייענען דעם דעקרעט וועגען עפענען די סיים-סעסיע. אין אלע אייראפעאישע מלוכות, וואס גיבען א ארט און אויפמערקזאמקייט אויף פארמען, בעשעפטיגט זיך מיט די ענינים דער צערעמאניאל-מיניסטער, ביי אונז וואקסט עס אויס אין א קאנפליקט, אין וועלכען ס'ווערען אריינגעצויגען סיים-ביורוגען, סעניאָרען-קאנווענט און ס'קומט אויס צו אבלעגען די עפענונג פון דער סיים-סעסיע אויף עטליכע טעג. דער שטורם אין גלאז-וואסער האט זיך געענדיגט מיט גארנישט. צי וואס איז ער דאן געווען נויטיג? וואס האט די רעגירונג פון איהם געוואונען? — מעהר נישט ווי פערלירען איינעם פון איהרע טרייע אנהענגער.

און זי האלט זיי אין איין פערלירען. מיר האבען שוין געשריבען ביי א געלעגענהייט, אז די אפאזיציאנעלע שטימונג לגבי דער רעגירונג וואקסט אונאויפהערליך ביי די אוקראינער און ווייסרוסען. זייערע ערווארטונגען אויף די „נייע מענשען" זענען נישט מקוים געווארען, און די לאיאלע גרופירונגען פערלירען אלץ מעהר זייער איינפלוס, וועלכען ס'געווינען די שארף אפאזיציאנעלע גרופען און פארטייען.

אפילו צווישען די יודען פערלירט די רעגירונג איהרע געשוואוירענע אנהענגער. דאס יודישע קאלא, וועלכע איז אזוי ענטציקט געווארען פון בארטעל'ס דעקלאראציע, וועלכע איז דאך אגב געווען א גרויסע דרייסטקייט פון זיין זייט, האבען זיך אבער ארומגעזעהן, אז ס'איז געווען נישט מעהר ווי „רעקלאמאציע", און אז די אלע גרויסע הבטחות האבען זיך נישט אויסגעלאזט אפילו מיט קיין קליינע מעשים און הויבען אן צו ווערען אביסעל קיהלער און איינגעהאלטענער. קרעדיט אין צוטרוי איז א פיינע זאך, נאר דער וואס געניסט פון צוטרוי, דארף דאך צאהלען זיינע פערפליכטונגען. דערווייל האט די מעשה מיט'ן בעשטימען די רעפערענטען אין די קאמיסיעס ארויסגעוויזען, אז צו דער יודישער רעפרעזענטאנץ איז געבליבען נאך די אלטע גרינגשעצערישע בעציהונג; די שטייערן-פאליטיק פון פינאנץ-מיניסטער טשעכאוויטש געהט אין די וועגען פון גראבסקי; די קאנצעסיעס-גזירה איז ערב אויסגעפיהרט צו ווערען און פון די אלע צוזאגעכצען איז נאך דערווייל גארנישט אויסגעפיהרט געווארען.

זייט דער מאי-איבערקעהרעניש האט די רעגירונג פון די „נייע מענשען" ביסלעכווייז פערלוירען פיל פון איהרע אנהענגערס וועמען-זשע האט זי געוואונען?

אויסער די קאמפלימענטען פון'ם מאנארכיסטישען „סלאָוואָ" דערווייל, דאכט זיך, קיינעם נישט,

דער ביז איצטיגער וועג קען נישט בעצייכענט ווערען אלס געלונגענער און ערפאלגרייכער.

שין.

אלבערט באלין.

אין דייטשלאנד קומט איצט פאר א גרויסע אויפבוי-ארבייט אויף אלע געביטען פון פאליטישען און ווירטשאפטליכען לעבען. דער פראצעס איז א שווערער און ער פאדערט די אנשטרענגונג פון אלע שאפענדע כוחות אין לאנד. אבער דאס איז נאך ווייניג. אין קאמף געגען די צושטערענדע עלעמענטען פון לינקס און פון רעכטס, רופט מען צוהילף די גרויסע גייסטער פון דער פערגאנגענהייט, ווי מען וואלט וועלען געניסען זייער זכות, אויסנוצען זייער דערפאהרונג און זייער ארבייטס-קראפט פאר'ן היינטיגען דור. אין דער ערשטער רייה קומען אין בעטראכט די מענשען פון פאלק, וועלכע האבען זיך מיט אייגענע כחות ארויפגעארבייט, וועלכע האבען נישט געהאט קיין זכות-אבות, האבען נישט געשטאמט פון קיין גראפען, פון קיין פירשטען און האבען אלס קינדער פון פאלק זיך ארויפגעארבייט און האבען זייערע כחות און ענערגיע פערווענדעט כדי דייטשלאנד גרויס צו מאכען. צו די פערזענליכקייטען, וואס ווערען אפט דערמאנט און געפייערט געהערען די פון די רעכטע דערמארדעטע הערצבערג, ראטענוי, דער ערשטער פרעזידענט עבערט און אויך אלבערט באלין.

דער נאמען אלבערט באלין האט אין דער צייט פון ווילהעלם דעם צווייטענס ממשלה געקלונגען אלס איינער פון די פינאנסיסטען און אינדוסטריעלער, וואס שטעהט נאהענט צום טראן. באלין האט געגאלטען אלס דעם קיסר'ס אינטימער פריינד. אויף זיין נאמען איז געווען פערשריבען דער וואוקס און דאס אויפבליהען פון דייטשען האנדעלס-פלאט. ער איז געווען דער דירעקטאר פון דער בעריהמטער „האמבורג - אמעריקא-ליניע". און ווירקליך האט ער געהאט זעהר גרויסע פערדינסטען פאר דער ענטוויקלונג פון דער שיף-געזעלשאפט, וועלכע האט פאר'ן קריג מיט ערפאלג קאנקורירט מיט די האלענדישע, פראנצויזישע און ענגלישע ליניעס און האט זיי פערשטויסען. זיין קאריערע איז איינע פון די וואונדערבארסטע אין דער געשיכטע פון מאדערנעם האמבורגער פערקעהר.

אלס 13-יעהריגער יודיש יונגעל קומט ער מיט זיין פאמיליע פון רוסלאנד קיין האמבורג. זיין בילדונג דערגרייכט נישט כמעט ווייטער ווי פון דער פאלקס-שול. ער קומט אן אין א געשעפט אלס לערן-יונגעל און צו 18 יאהר דארף ער זיין דער שפייזער פון א מוטער און שוועסטער. ער ווארפט דערפאר אוועק די שטעלע, ווארום ער זעהט נישט פאר זיך קיין צוועק און ווערט עמיגראציע-אגענט ביי א קליינער שיף - פירמע. אין דער צייט זעהט ער צו בעקומען און בערייכערן זיין בילדונג. ער לערנט שפראכען. ווייזט ארויס בעדייטענדע פעהיגקייטען, א ווייטען בליק און אנ'אונטערנעהמונגס-גייסט. פון דער קליינער פירמע קומט ער אן אין דער „האמבורג-אמעריקא-ליניע" און אין א קורצער צייט ארום ווערט ער געוועהלט אין דער פערוואלטונג. „מיין פעלד—איז די וועלט" — איז געווען זיין כלל. און ווירקליך האט זיך איהם איינגעגעבען צו ענטוויקלען די געזעלשאפט און איהר ברענגען צו א מדרגה, אז זי זאל ארומנעהמען די וועלט. ווען ער איז אנגעקומען, האט די געזעלשאפט געארבייט מיט א קאפיטאל פון 20 מיליאן מארק, ווען ער איז אוועק האט דער קאפיטאל דערגרייכט 250 מיליאן מארק. ווען ער איז אנגעקומען האט זי פערמאגט שיפען אויף 65 טויזענט טאן און ווען ער איז אוועק האט דער פארמעגען דערגרייכט א מיליאן מיט 380.000 טאן.

עס איז דערפאר גאנץ פערשטענדליך, דאס א מענש מיט אזא ענערגיע און אזעלכע טאלענטען האט אויף זיך געצויגען די אויפמערקזאמקייט אין די רעגירונגס-קרייזען און ווילהעלם דער צווייטער האט איהם געהאלטען פאר זיין פריינד. ווען באלין איז געווען

די געשיכטע פון א וואונדערבארער קאריערע.

איינגעלאדען אין יאהר 1901 צו ווילהעלמען אלס גאסט, שרייבט ער צו זיין פרוי.

„ליבסטע, וואס פון א מענשען קען אלץ ווערען! א קיסערליכער עקיפאזש האט מיר בעגעגנט, דא אין שלאס האב איך א פרעכטיגען צימער און בלייב דא ביז'ן אוונט. 1 דעם זייגער בין איך געלאדען צום פאמיליען-מיטאג. איך ווייס נישט צו איך וועל נאך איצטער קענען מיט אייך רעדען?"

זיינע פערזענליכע אייגענשאפטען, זיין טאקט, זיין פיינער רעדען האבען אויפ'ן קיסר געמאכט א שטארקען איינדרוק. עס פערשטעהט זיך, אז ער איז געווען שטארק צופרידען פון זיין דערפאלג ביים קיסר. ער איז אבער נישט געווען בלינד און האט געזעהן, האט געמאכט אויפמערקזאם אויף די פעלערן, וואס מען בעגייט. אין דער צייט פון דער כינא עקספעדיציע אין יאהר 1900 שרייבט ער, אז „עס וואלט געווען גוט, אז די רעגירונג זאל איינזעהן, דאס מיר טארען נישט טראכטען וועגען פערנעמען לאנד. יא, עס וואלט אפשר געווען גוט, ווען מיר בעקומען א פראווינץ אהן מענשען אבער אריינקריגען א פאר מיל יאן כינעזער, זאל אונז דער אויבערשטער שומר ומציל זיין".

אזוי הערען מיר אויך אין יאהר 1911, ווען עס איז געווארען אויפגעשפילט די בעקאנטע מאראקא-קאמעדיע, ווען א דייטשע קריגס-שיף האט זיך בעוויזען פאר אגאדיר. ער טענהט, דאס אויב מען וויל דערגרייכען אפענע טירען אין מאראקא און א שטיקעל ערד אין אפריקא, צו וואס דארף מען מאכען דערביי אזא טומל און אויפרודערען די גאנצע וועלט? די רעזשי איז זעהר א שלעכטע...

אויך פאר'ן וועלט-קריג שרייבט ער דעם 29-טען יולי 1914: „פארוואס בעשליסט זיך נישט דער קיסר צו טרעפען מיט'ן צאר. דאס וואלט מען זעהר לייכט געקענט מאכן און אזא בענעגענונג וועט זיכערען דעם וועלט-שלום. עס איז דערצו נישט געקומען און דעם 17-טען אויגוסט שרייבט ער: „מיין ארבייט פון 30 יאהר ליגט פערלויפיג אין חורבה" און ווען דער קריג פערציהט זיך, דייטשלאנד האט נצחונות און די שאוויניסטען חלום'ען וועגען פערנעהמען פרעמדע לענדער, שרייבט ער אין שפאט:

„אויב מיר זאלען קענען, ווי די הערן מיינען, אריבערווארפען אנ'ארמעע קיין ענגלאנד און, ווי די הערן דריקען זיך אויס, ענגלאנד זאל זיך שטעלען פאר אונז אויף די קני, דעמאלט וואלט דאס געווען א סברה נישט בלויז בעלגיען און דעם קאנאל-ברעג צו פערנעהמען, נאר אויך גאנץ ענגלאנד. די בעפעלקערונג ארויסשיקען ערגעץ און קאמערון און מיר זאלען האבען א פיינע קאלאניע. מיר פערשטעהען נישט פארוואס זענען די פאלקישע אזוי בעשיידען אין זייערע פאדערונגען!"

אויך ביים לעצטען אקט, ווען די דייטשע ארמעע איז געווען געשלאגען, שרייבט באלין, דאס ער פערשטעהט נישט, פארוואס דער קיסר זאגט זיך נישט אפ פון טראן און שטעלט זיך אין וועג 70 מיליאן מענשען. אבער אין טאג, ווען קיסר ווילהעלם איז אנטלאפען פון דייטשלאנד, איז באלין געשטארבען.

אזוי דערמאהנט איצט דייטשלאנד אין די פערזאן, וועלכע האט ענטוויקעלט און דערפיהרט דעם דייטשען האנדעל און פערקעהרט מיט דער ברייטער וועלט אין דער העכסטער מדרגה. דער נאמען אלבערט באלין וועט נאך לאנג דינען אין דייטשלאנד אלס סימבאל פון פאטריאטישער טעטיגקייט און פון ווייט - זעהענדער פאליטיק. גראד אין היינטיגער צייט איז דער אנדענקען פון אזעלכע מענשען וויכטיג, ווען עס גילט צו בעקעמפען די פערברעכערישע שאוויניסטישע העצע, וואס ווערט געטריבען ארום דער רעפובליק.

ה. עדין.

צווישען אלטע פריינד.
בילדער און שטימונגען פון ארץ-ישראל.

פון דר. י. קאראלניק.

נאך אכצעהן יאהר זיך ווידער געזעהן. דעמאלט — אין א קליינער שטאדט אין אוקראינע. ער, א „משכיל" — א שטיקעל מלמד — א ביסעל א לעהרער, א מאל אויך א בוכהאלטער. אין תוך א בטלן. זיין גרעסטע תאוה איז געווען שמועסען וועגען ציוניזם און ארץ-ישראל. ער האט זיך געקוויקט מיט סמאלענסקי'ן, געשלינגען אחד-העם'ן און פערביסען מיט מ. י. בערדיטשעווסקי'ן.

און איך געדענק א זומער-נאכט—מיט אכצעהן יאהר צוריק. א לבנה נאכט. מיר זענען געזעסען אויפ'ן גאניק, געטרונקען טיי מיט „איינגעמאכטס" און גערעדט—יעדער פון זיין חלום, יעדער פון זיין גלוסט. ער—פון ציון. ער האט זי באמת געפיהלט—די „חיבת ציון" – אויפריכטיג און עהרליך, ווי מען פיהלט א ליבע צו א מוטער אדער צו א קינד.

זיי האבען געלאכט פון איהם—די אנדערע, וואס זענען געזעסען מיט אונז דעמאלט אויפ'ן גאניק. זיי זענען כמעט אלע געווען „פון דעם אנדערן לאגער". בונדיסטען, סאציאליסטען פון אלערליי שיטות און ניואנסען. אויך נאאיוו, אויך קליינשטעדטעלדיג, האלב-משכיל'יש— אבער טאקע דערפאר אזוי פול מיט גלויבען און ענטוזיאזם און אונטאלעראנץ צו פרעמדע מיינונגען.

און אכצעהן יאהר שפעטער. דער אלטער גאניק אין דער אוקראינער שטעדטעל איז צושמעטערט. אלע „דארטיגע" אדער „דאיגע" חלומות זענען צעשלאגען אויף שטיקלעך. די גאנצע „רעאלע" וועלט צעשמעטערט. פון די וואס זענען געזעסען אויפ'ן גאניק—וואלגערען זיך די מייסטע ערגעץ אין די פערשידענע ערי-מקלט'ס פון אייראפע און האסען שוין אפילו נישט מעהר. בלויז ער — דער אוטאפיסטישער פון זיי אלע-שטעהט מיט ביידע פיס אויף דער ערד.

א נייער זומער-אוונט — אויפסניי א לויטערער, אויסגעשטערנטער הימעל, און א פריזבע פאר'ן הויז. אבער נישט מעהר אין אוקראינע, נאר אין ארץ-ישראל, און נישט אין דעם קליינעם שטעדטעל, נאר אין א „מושב", אין א דארף, אין דעם דארף פון דעם „עמק": אין נהלל, ער האט זיך דערשלאגען אהער. שוין דרייצעהן אדער פערצעהן יאהר אין ארץ-ישראל.

עס איז געווען ארום אכט א זייגער אין אוונט, ווען איך בין אנגעקומען קיין נהלל. פינסטער, א געדיכטע פינסטערניש, בלויז די שטערען האבען געפינקעלט. און שטיל. דאס דארף שלאפט שוין. בלויז דא און דארט—א לעמפעלע. עס איז שטיל, מען הערט נישט קיין געזאנג. מיד איז די ערד—און מיד איז דער מענש.

איינס ביי איינס, ווי צוגעטוליעט, שטעהען די „צריפים"—הילצערנע הייזלעך אדער באראקען אדער שאלאשען. אין איינעם פון די „צריפים" ווארט מען אויף מיר. דארט ווארטען אויף מיר די אכצעהן יאהר פון מיין לעבען.

ארים, מעהר ווי ארים, די נויט קוקט ארויס פון אלע שפאלטען פון די ברעטער. די נויט האט זיך ברייט צעלעגט אויף דעם ערדענעם דיל. זי איז אויסגעשפרייט אויף דעם גראב געהובעלטען הילצערנעם טיש, אויף די צוויי בענק, אויף די פנים'ער פון די ביי-וואוינער: פון איהם, פון איהר—פון זייערע קינדער. אפגעברענט פון דער זון אלע—בארוועס, אויסגעהארעוועט, אויסגעצאקערט יעדער קנייטש פון דעם פנים.

מען הויבט מיט מיר אן לכתחילה צו רעדען העברעאיש. זיי — די עלטערע—מיט אונזער אייגענעם, רוסיש-יודישען, היימישען אקצענט, א ביסעל צוגעפראוועט מיט דער ספרדי'שער חברה: די קינדער—אין א ריינעם, קלינגענדיגען, לעקעל-טאניגען העברעאיש.

איך פרוב זיי ענטפערן אויף „עברית" — אבער עס קומט אי מיר אי זיי אויס מאדנע. עס פאסט נישט צו די אכצעהן יאהר, צו דער נאכט פון אוקראינע, צו די גאניק-זכרונות, און מיר געהען באלד איבער אויף יודיש. די אלטע קלאנגען דערווארימען אונז—און עס ווערט באלד ווידער היימיש.

„נו, וואס טוט איהר איצט אין נהלל?"— „וואס זאל מען טון? עס וואלט שוין געווען אלצדינג גוט — אבער אי, די פרנסה, די פרנסה", און יעדער פון זיי—די עלטערע און די יונגע—הויבען אן צו דערצעהלען, יעדער אויף זיין אופן און אין א שפראך, וואס איז פשוט ווי די עלטערע און קאמפליצירט ווי דאס יודישע לעבען, וועגען דער נויט אין דער שווערער ביטערער צייט.

מען רעדט פון זעהר, זעהר קאנקרעטע זאכען: פון שניט און פון בהמות, פון מיסט אויף די פעלדער, פון די מאראנצען און איילבירטען, פון דעם „משביר", דעם קאאפעראטיוו, פון ארבייט און ארבייטער-לאגע.

ארום עלף א זייגער ביי דער נאכט קומט אריין דער עלטסטער זוהן, קוים בעפרייט זיך פון דער ארבייט. האט אפילו קיין צייט נישט געהאט זיך ארומצווואשען. נאך די ערשטע פאר ווערטער פון בעגריסונג פערפיהרט ער א לאנגען שמועס וועגען דער קוה. עס ווערט באלד אנ'אלגעמיינער וכוח צווישען דעם הויז-געזינט, צי א דאמאסקער קוה איז בעסער פון א האלענדישער. מען האט שוין אן מיר באלד פערגעסע. מען רעדט אויף העברעאיש די עלטערע—מיט א געבראכענער צונג: די יונגע אזוי נאטירליך, גלייך ווי עס וואלט גארנישט געווען קיין אנדער שפראך אויף דער וועלט.

איך פרואוו זיך אריינמישען אין דעם ענין פון דער קוה, אבער עס געהט נישט.

מען שמייכעלט—און דאס קליינע יונגעלע, דער מוזיניק — א קינד פון א

(ענדע זעה 6-טע זייט).

נײַער פאָלקסבלאַט
1. נאָוועמבער 1926

דאָס לאָדזער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
1 נאָוועמבער 1926

1
מאָנטאָג
כר
מרחשון תרפ״ז

נאָוועמבער
זון-אויפגאַנג 6.13
זון-אונטערגאַנג 4,27
לענג פון טאָג. 11

קאָנטראָל-פערזאַמלונגען.

מאָרגען, דינסטאָג, דעם 2-טען נאָוועמבער קומען פאָר די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען פון די קאַטעגאָריעס C1, C, A פון די פּערזאָנען, וועלכע האָבען זיך צוליב פערשידענע סיבּות נישט געשטעלט צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען אין 1925.

די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען וועלען פאָרקומען לויט'ן פאָלגענדען סדר:

יאָהרגאַנג 1891.

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Ł.

מיטוואָך Md–Ma

יאָהרגאַנג 1892.

(קאָנסטאַנטינער 81) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Ł.

מיטוואָך Md–Ma

יאָהרגאַנג 1893

(לעשנאָ 9) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Kz-Ku.

מיטוואָך Ł.

יאָהרגאַנג 1894.

(קאָנסטאַנטינער 62) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Kp–Ko

מיטוואָך Kt–Kr

יאָהרגאַנג 1898.

(סקלאָדאָווע 40) די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן אויף די אותיות Kp–Ko

מיטוואָך Kt-Kr

צו די פערזאַמלונגען דאַרף מען זיך מעלדען פונקט 9 אַ זייגער אינדערפריה שיסנעמענדיג מיט זיך דאָס מיליטער-ביכעל מאָביליזאַציאָנס-קאַרטע און אַנדערע מיליטער-דאָקומענטען. די, וועלכע וועלען זיך נישט שטעלען וועלען שטרענג בעשטראָפט ווערען.

קאָמענדאַנט פון דער מלוכה-פּאָליציי.

(–) אַלס קאָמענדאַנט פון דער מלוכה-פּאָליציי אין לאָדז איז בעשטימט געוואָרען דער ביז איצטיגער פערטרעטער פון קאָמענדאַנט פון דער קרייז-מלוכה-פּאָליציי אינספעקטאָר אַנאַטאָל ניעדזשעלסקי.

פריי
זענען דינסטאָג די שול-קינדער.

(וו) דאָס שול-קוראַטאָריום האָט בעקומען אַ צירקולאַר, לויט וועלכען דינסטאָג, דער 2-טער נאָוועמבער ווערט פערעכענט אַלס יום-טוב-טאָג, אין וועלכען די קינדער ווערען בעפרייט פון לערנען.

ענדערונגען
אין דעם פאָהר-פּלאַן.

(פ) די דירעקציע פון די מלוכה'שע אייזען-באַהנען אין וואַרשאַ האָט זיך געווענדעט צו דעם לאָדזער וואָיעוואָדען-אַמט און געבעטען אָנצוווייזען וואָסערע ענדערונגען זענען געוואונשען אין דעם פאָהר-פּלאַן אויפ'ן יאָהר 1927/28.

כּדי אויפצוהערען די פּאָראינטערעסירטע ספערען, האָט דער וואָיעוואָדען-אַמט צוזאַמענגערופען פאָרשטעהער פון די אינדוסטריעלער און האַנדעלס-פעראיינען, מאַגיסטראַט א.א.וו. אויף אַ קאָנפערענץ, וועלכע דאַרף פאָרקומען די טעג.

שווערע נויט פון די יודישע שולען
ווערט ווייטער נישט גענומען אין בעטראַכט דורך דער קהלה-פערוואַלטונג

נאָכדעם ווי דער וויצע - פּאָרזיצער בערגער עפענט די זיצונג ווערט זי איבערגעריסען אויף 5 מינוט אַלס צייכען פון טרויער צוליב דער פטירה פונ'ם בעלזער רבי'ן.

דער וויצע - פּאָרזיצער מעלדעט, אַז צו [איהם האָט זיך געווענדעט אַ דעלעגאַציע פון די עלטערן פון די קינדער,] וואָס לערנען אין די יודישע שולען (בּאָרבּאָכאָוו- און מעדעם). די דעלעגאַציע האָט פאָרגעשטעלט די טרויעריגע לאַגע פון די דאָזיגע שולען און געבעטען אַ סובּסידיע פון 30 טויזענד זלאָטעס. ער האָט צוגעזאָגט דעם מעמאָריאַל פאָרצולעגען דער קהלה-פערוואַלטונג צו בעטראַכטען.

אַרום דער פראַגע הויבּט זיך אָן אַ הייסער וכּוח. דאָזאָר פּליוואַצקי זאָגט זיך אַרויס, אַז איצט איז די בּיטע אונמעגליך צו בעהאַנדלען ווייל אינ'ם אָנגענומענעם בודזשעט איז די פּאָזיציע נישט פאָראויסגעזעהן. ער לעגט פאָר דעם מעמאָריאַל איבערצוגעבען דער קאָמיסיע, וואָס וועט אויסאַרבּייטען דעם בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1927.

דאָזאָר אַדוו. ווייצמאַן מיינט, אַז עס איז מעגליך די בּיטע נאָכצוקומען און בעשטימען אַ צוגאַב - בודזשעט. דאָזאָר זאַמערפעלד איז געגען בעשטימען וועלכע ס'איז סובּסידיעס פאַר די דאָזיגע שולען. נישט אין 1926 און נישט אין 27. און נישט אין 28. יאָהר, ערקלערט ער, וועלען מיר פאַר די שולען קיין סובּסידיעס נישט בעשטימען, ווייל זיי זענען נישט קיין רעליגיעזע.

אויך דאָזאָר דעפּ. מינצבערג מיינט, אַז ס'קען נישט זיין קיין רעד וועגען אַ צוגאַב בודזשעט. די קהלה-פערוואַלטונג איז נאָך דערווייל איבערהויפּט נישט מסכּים, אַז מ'דאַרף אַ סובּסידיע בעשטימען. דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש פּאָלעמיזירט מיט די פריהערדיגע רעדנער. ער גרייפט שאַרף אָן דעם דעפּ. מינצבערג און שטיצט דאָז. ווייצמאַנ'ס פאָרשלאַג וועגען אַ צוגאַב-בודזשעט. דאָזאָר רופּ ערקלערט, אַז ס'זענען איינגענטליך איבריג די אַלע וכּוחים, מ'האָט שוין איינמאָל פאַר אַלע מאָל בעשלאָסען די דאָזיגע שולען נישט צו סובּסידירען און ביי דעם בעשלוס וועט מען בלייבען.

בעת דער אָפּשטימונג שטימען פאַר א סובּסידיע די דאָזאָרעס ווייצמאַן, זעלמאַנאָוויטש און האָפמאַן און די אַלע איבריגע געגען און דער פאָרשלאַג פאַלט אַדורך.

ס'ווערט אויך אָפּגעוואָרפען די ווענדונג פון בית יעקב וועגען שטיצע.

אַ דעלעגאַציע פון ראַדאָגאָשטשער איינוואוינער האָט זיך געווענדעט צו דער קהלה-פערוואַלטונג, אַז מ'זאָל פאַר זיי בעשטימען אַ מורה-הוראה. דאָזאָר דעפּ. מינצבערג טרעט אַרויס פאַר דעם פאָרשלאַג. געגען איהם טרעט אַרויס דאָזאָר האָפמאַן. פאַר דער דעלעגאַציע פון די יודישע שולען האָט מען זיך גאָרנישט דערשראָקען זאָגט דער רעדנער אז מ'דאַרף זיי באַלד ערלעדיגען. איצט בעת עס קומט אַ דעלעגאַציע פון ראַדאָגאָשטשער יודען, וואָס איז אוב אינספּירירט פון דער אגודה, ווערט מען מיט אַמאָל אַזוי אַקטיוו. מ'דאַרף מאַכען אַנ'ענדע מיט דער לאַגע און מיט דער פּאָליטיקעריי פון דער אגודה.

ס'ווערט בעשלאָסען, אַז די פערוואַלטונג זאָל זיך בעשעפטיגען מיט ערלעדיגען די פראַגע. וועגען מורה הוראות אין אַלע ראַיאָנען.

אַ קראַנקע פרוי האָט זיך געווענדעט וועגען דרינגענדער שטיצע. ביים בעהאַנדלען די פראַגע וועגען הילף פאַר איהר, האָט זיך איינער פון די דאָזאָרעס אויסגעדריקט, אַז לאַווניק יאָעל בעהאַנדעלט נישט גענוג אויפמערקזאַם די יודישע קראַנקע, וואָס ווענדען זיך נאָך הילף. דאָס האָט אַרויסגערופען אַ שטורם פון פּראָטעסטען. דאָזאָר האָפמאַן ווייזט אָן, אַז לאַווניק יאָעל איז דער פּאָפּולערסטער און בעליבטסטער ביי דער יודישער בעפעלקערונג פאַר זיין אויפמערקזאַמקייט צו זייערע ליידען.

דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש זאָגט, אַז די גאַנצע קהלה-פערוואַלטונג האָט פאַר אַ גאַנצען יאָהר נישט אויפגעטאָן וואָס לאַווניק יאָעל טוט אויף פאַר אַ טאָג.

דאָזאָר האָפמאַן פרעגט אָן פאַרוואָס איז נישט מיטגעטיילט געוואָרען וועגען 2 בריף-איינלאַדונגען פון „אוהל יעקב" צו דער פייערונג פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע און פון יודישען גימנאַזיום צום 10-יאָהריגען יובּילעאום. וויצע פּאָרזיצער בערגער ערקלערט, אַז ער האָט נישט געקענט אַליין בעשליסען וועגען אָנעהמען די איינלאַדונג. דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש מאַכט אויפמערקזאַם, אַז מ'וועט איהם נישט חושד זיין אין אַ ספּעציעלער גוטער בעציהונג צו די דאָזיגע אינסטיטוציעס, אָבער מ'קען נישט דערלאָזען אַזאַ חוזק מאַכען.

דאָזאָר האָפמאַן לעגט פאָר, אַז מ'זאָל די ביידע אינסטיטוציעס ענטפערען, אַז צוליב דעם, וואָס זייערע איינלאַדונגען זענען געקומען צו שפּעט, האָבען זיי נישט געקענט בעהאַנדעלט-ווערען. הגם דאָזאָר זאַמערפעלד פּראָטעסטירט שטאַרק ווערט דער פאָרשלאַג אָנגענומען. צוליב דעם, וואָס די פראַקציעס האָבען זיך נישט צוזאַמענגערעדט וועגען צוזאַמענשטעל פון דער עקזאַמינאַציאָנס - קאָמיסיע, ווערט די פראַגע אונטער אַנ'אויסרייד דערווייל אַראָפּגענומען פון טאָג-אָרדנונג.

די פראַגע וועגען בעשטימען די גבאים פאַר דער אַלטשטעטישער שוהל ווערט איבערגעשיקט צו דער ווירטשאַפטס-קאָמיסיע.

— דאָזאָר ווייצמאַן רעדט וועגען זיין פאָרשלאַג אָפּצושאַפען דעם פערבאָט אַריינצופיהרען כשר פלייש פון וואַרשאַ. אין לאָדז קאָסט פלייש מיט אַ זלאָטי טייערער ווי אין וואַרשאַ.

דער פערבאָט ווירקט מיט צו דער שפּעקולאַציע פון די הורטאָווניקעס. דער ראַבינאַט דאַרף דערצו נישט מיטהעלפען אין די קהלה דאַרף דעם פערבאָט אָבשאַפען. אויך דאָזאָר האָפמאַן ווייזט אָן, אַז די קהלה האָט די אויפגאַבע מיטצוהעלפען צו באַזאָרגען ביליג פלייש פאַר דער בעפעלקערונג. די מורא, אַז דער ראַבינאַט, שוחטים און קצבים וועלען ליידען, אויב מ'וועט אָבשאַפען דעם פערבאָט איז נישט בעגרינדעט. אויב די הורטאָווניקעס וועלען וויסען, אַז מ'מעג אַריינבּרענגען וועלען זיי אַראָב מיט די פרייזען. אויך דאָזאָר קארא איז געגען פערבאָט, וועלכער העלפט אויפשרויפען די פרייזען און טרייבען די שפּעקולאַציע. די פראַגע ווערט איבערגעשיקט אין דער כשרות-קאָמיסיע צו דער קאָמיסיע ווערען צוגעצויגען די דאָזאָרעס האָפמאַן און ווייצמאַן. דער פאָרשלאַג, אַז צו די זיצונגען פון דער קאָמיסיע זאָלען צוגעצויגען ווערען אויך 2 קצבים איז אָבגעוואָרפען געוואָרען.

ס'ווערט בעשלאָסען די פאָרטזעצונג פון דער זיצונג זאָל פאָרקומען מאָנטאָג.

אונזער קהלה — פאַר א קריזיס.

(*) אין דער קהלה איז ווידער אַ קריזיס שטימונג.

דער מצהרהייטס-בלאָק, וואָס איז גענעהט מיט ווייסע פעדים האַלט זיך אין איין רייסען. נעכטען האָט געזאָלט פאָרקומען אַ זיצונג פון די מצהרהייטס-פראַקציעס אָבער די אונפּאַרטייאישע האָבען ערקלעהרט, אַז זיי וועלען זיך אין דער [זיצונג נישט בעטייליגען. די אונפּאַרטייאישע האָבען אַרויסגעשטעלט צו דער אגודה - פראַקציע אַ גאַנצע רייהע טעכנישע פאָדערונגען און ביז זיי וועלען נישט ערלעדיגט ווערען, וועלען זיי זיך נישט בעטייליגען אין די געמיינזאַמע זיצונגען. דערווייל איז עס אַ פרישער ריס, וואָס היינט-מאָרגען קאָן ער זיך ענטוויקלען אין אַ ערנסטען קריזיס.

*

(*) די כשרות-קאָמיסיע האָט ווידער אָנגעהויבען איהר טעטיגקייט, שבת-צו-נאַכט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג, אויף וועלכער ס'זענען בעטראַכט געוואָרען די לויפענדע פראַגען.

ביטעס און ווענדונגען וועגען כשרות-ענינים ווערען איצט ווייטער אָנגענומען.

*

(*) סיל ווענדונגען, איינלאַדונגען און ביטעס ווערען אָנגעגעבען צו דער קהלה - פערוואַלטונג צו שפּעט, אַזוי אַז זיי קענען נישט אין דער געהעריגער צייט בעטראַכט ווערען.

די קהלה-פערוואַלטונג האָט דעריבער בעשלאָסען, אַז פערשידענע ווענדונגען, וואָס וועלען איינפליסען אין קאַנצעלאַריע פון דער קהלה שפּעטער ווי דאָנערשטאָג ביז מיטאָג וועלען בעת דער נאָהנטסטער זיצונג נישט בעטראַכט ווערען.

וועה-געשריי פון 300 קליינהענדלער.
די ווירטסלייט פון דער האַלע שיקאַנירען זיי, מסר'ן און שלאָגען.

(-) נעכטען איז אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' וואָלמאַן אין לאָקאַל פון קליינהענדלער-פעראיין (אָגראָדאָווע 10) פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון 300 קליינהענדלער פון דער האַלע אויף קאָשטשעלנאַ 6.

אויפ'ן טאָג-אָרדנונג איז געשטאַנען די פראַגע וועגען דעם, וואָס די ווירטסלייט פון דער האַלע נעהמען אונערהערט-גרויסע סומעס פאַר דירה-געלד. און ווער ס'וויל נישט נאָכקומען די אַפּעטיטען פון די ווירטסלייט, און ווענדעט זיך מיט אַנ'אַנקלאַגע צו אַ וואָסער-ס'איז אינסטאַנץ — פעראיין אָדער געריכט, — דער האָט אויסצושטעהען מורא'דיגע צרות און אַפילו פיזישע ליידען.

די ווירטסלייט שלאָגען פשוט יעדען איינעם, ווער ס'וואַגט זיך זיי אַנטקעגענצושטעלען.

פון די רעדעס, וועלכע זענען געהאַלטען געוואָרען אויף דער פערזאַמלונג, האָט זיך געהערט אַ שרעקליך וועה-געשריי פון אָרימע קליינהענדלער געגען די, "וועלכע ווילען זיי רואינירען און צונעהמען דאָס ביסען ברויט פון מויל.

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ווען אַ דעלעגאַציע פון קליינהענדלער-פעראיין איז געווען ביי די ווירטסלייט לעווקאָוויטש און זאַזשעווסקי אינטערווענירען, זענען זיי בעפאַלען געוואָרען און מ'האָט זיי פשוט געוואָלט הרג'ענען.

אויסער דעם טעראָר, וועלכען די ווירטסלייט ווענדען אָן, בענוצען זיי זיך אויך מיט פאַלשע מסירות און מיאוסע „שטיקלעך". אַזוי גיבען די ווירטסלייט די נאַאיווע קליינהענדלער אונטערצושרייבען פערשידענע „פּאַפּירען", און דערנאָך זענען די דאָזיגע „פּאַפּירען" אורטיילען געגען די קליינהענדלער גופא.

מיט טרעהרען אין די אויגען האָבען די אָרימע בויד-מענשען דערצעהלט וועגען די שיקאַנעס פון די ווירטסלייט. די רעדנער האָבען גערופען צו אַ שאַרפען ווידערשטאַנד הויפּטזעכליך געגען די שלעגער היינריך לעווקאָוויטש און לייזער זאַזשעווסקי, וועלכע מאַהנען דאָס דירה-געלד מיט — פויסטען און שטעקענס.

צום סוף איז אָנגענומען - געוואָרען אַנ'ענטשפּרעכענדע רעזאָלוציע אין וועלכער ס'ווערט פּראָטעסטירט געגען דער האַנדלונג פון די ווירטסלייט און ס'ווערט גערופען צו גרופּירען זיך אַרום פעראיין.

א שרפה אויף בושעזשינער 5.

(–) נעכטען אַרום האַלב ניין אין אָוונט האָבען די איינוואוינער פון הויז אויף בושעזשינער 5 דערפיהלט אַ רויך.

אַזוי ווי מ'האָט נישט געקאָנט קאָנסטאַטירען פון וואַנען דער רויך נעהמט זיך זענען אַלאַרמירט געוואָרען די פייערלעשער, וועלכע האָבען נאָך אַ האַלבע שעה זוכען אויך גאָרנישט געקענט געפונען און זענען אַוועקגעפאָהרען.

ערשט אין אַ האַלבע שעה אַרום האָבען די מיטגלידער פון פליישער-פעראיין, וועלכער געפינט זיך אויפ'ן זעלבען הויף דערזעהן, אַז עס שלאָגט אַ געדיכטער רויך און פלאַמען פון דער קליינער אָפיציגע אין וועלכער עס וואוינען דער הויז-וועכטער און אַ אָרימע יודישע פרוי. די פליישער-אַרבייטער זענען גלייך אַראָפּ אין הויף און גענומען ראַטעווען דאָס האָב און גוטס פון די צוויי איינוואוינער, וואָס זענען געוועזן אין געפאַהר.

די אָנגעקומענע פייערלעשער האָבען צוזאַמען מיט די אָפּפערוויליגע אַרבייטער די שרפה פערלאָשען, די היזקות זענען נישט גרויס.

די זאַמלונג
פאַר די פייערלעשער-אינוואַלידען.

( ) דער אָפּצייכנונגס - טאָג, וואָס די פייערלעשער האָבען איינגעאָרדנעט לטובת די אינוואַלידען - פייערלעשער האָט געבראַכט אַ הכנסה 8,666 זל. 38 גר.

די פערוואַלטונג פון די פייערלעשער בעט אונז אין איהר נאָמען צו בעדאַנקען אַלע מנדבים און מיטאַרבייטער.

20.000 זלאָטעס
פאַר דער קוך פון אַרבייטסלאָזע

(–) דער וואָיעוואָדען-אַמט האָט דערהאַלטען פון אַרבייטס - מיניסטעריום 20,000 זל. אַלס סובסידיע פאַר היינטיגען חודש דער קוך פאַר גייסטיגע אַרבייטסלאָזע.

10 יאָהר
פון דער שלום-עליכם-שולע.

די העברעאישע 7-קלאַסיגע קאָאָפּעראַציאָנס-שולע אויפ'ן נאָמען פון שלום-עליכם פייערט היי-יאָהר דעם 10-יעהריגען יובּילעאום פון איהר עקזיסטענץ. בכדי צו בעעהרען דעם דאָזיגען פאַקט האָט די פערוואַלטונג פון פעראיין פאַר יודישע פאָלקס-שולען און פאָר-שול-ערציהונג, בעשלאָסען אין די חנוכה-טעג איינצואָרדנען אַ גרויסע יובּילעאום-פייערונג, וואָס זאָל גלייכצייטיג ערמעגליכען דער יודישער געזעלשאַפט אויסצודריקען איהר פּאָזיטיווע בעציהונג צום העברעאישען שול-וועזען.

צו די קברים

פון די געפאלענע אין 1905.

(–) היינט מארשירט ארויס א מאניפעסטאציע פון געוויסע פאליטישע ארעסטירטע צו די קברים פון די געפאלענע אין יאהר 1905.

אויף די קברים וועלען רעדען: געוועזענער פראפעסאר אלעקסי רושאווסקי, אדוו. פיאטר קאהן, וויצע-פרעזידענט וואיעוואדזקי און קלימאשעווסקי.

לאטעריע

פון פריוען-שיק פעראיין.

דער יודישער פריוען-שיק-פעראיין (שעלאגא 11) גיט צו וויסן, אז דעם 28. ה. ח. איז פארגעקומען די ציהונג פון דער לאטעריע.

דעם פראטעסאן, וועלכער איז געשאנקען געווארען פון דער פירמע „סטאר" (פעטריקאווער 80) האט געוואונען ה' נאקאוויטש.

דירות

פון „לאקאטאר" ווערען פערדונגען.

(–) דער פעראיין „לאקאטאר" הויבט אן פערדונגען אין זיינע הייזער אויף קעניגא גאס, רוזשאווסקא דירות פון 2 צימערן און קוך.

די דירות ווערען פון 1 יולי 1927 אן פערדונגען אין פעראיין „לאקאטאר", אנדזשעיא 11.

פערזאמלונג פון לאסטטרעגער בעזיצער.

היינט, מאנטאג קומט פאר די אלגעמיינע פערזאמלונג פון לאסטוועגען-בעזיצער, אויף דער פערזאמלונג וועט בעהאנדעלט ווערען די פראגע וועגען שאפען א הילפס-קאסע א. א. ד.

פרעסע

איז יוצא מן הכלל.

דער פאכט-און-טעלעגראפען אמט האט בעקומען א צירקולאר, אז סונ'ם 1 נאוועמבער אן דארפען פרעסע-דעפעשען אנגענומען ווערען צו יעדער צייט און נישט ווי ביז איצט פון 6 אין אוונט.

זאמעל-ליסטעס

פון „רויטען קרייץ"

דער „רויטער קרייץ" אין לאדז בעט די הויז-בעזיצער, וואס האבען גענומען זאמעל ליסטעס פאר דער וואך פונ'ם רויטען קרייץ, אז זיי זאלען זיי אומקערען.

מ'קלייבט נדבות, בלומרש פאר זיי

און זיי הייסען נישט פון קיין פותר און קיין חלום.

(–) דער פעראיין פון ביורא- און האנדעלס-אנגעשטעלטע (אל. קאשטשיושקא 21) בעט אונז צו מעלדען, אז צוליב דעם, וואס מען פרעגט זיך אפטמערס אן אין דעם פעראיין וועגען זמלינעץ, וואס מען מאכט אין נאמען פון פעראיין לטובת די ארבייטסלאזע אנגעשטעלטע, ערקלערט דער פעראיין, אז ער האט מיט דעם ארט אימפרעזע קיין יעמיינזאמעס נישט, און קיין שום זמלינגען לטובת די ארבייטסלאזע האט דער פעראיין נישט איינגעארדענט.

צום 9-טען יאהר-טאג פון דער באלפור-דעקלאראציע.

צוליב דעם 9-טען יאהר-טאג פון דער באלפור-דעקלאראציע קומט פאר מארגען, דינסטאג, 8.30 אין אוונט אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע א פייערליכע פערזאמלונג מיט דער בעטייליגונג פון דעפ. ד"ר ראזענבלאט און ה' מ. ל. מאן.

קאנטאר ראבעץ

אין וואהלינער שוהל.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן 9-יעהריגען יובילי פון דער באלפור-דעקלאראציע, וועט היינט פארקומען אין וואהלינער שוהל א גראנדיעזע פייערונג.

דער בעריהמטער ריגער אבער-קאנטאר שלמה ראבעץ וועט זינגען פערשידענע תפלות.

עקזאמען

אין דער לאדזשער יודישער טעאטער-סטודיע.

די לאדזשער יודישע טעאטער-סטודיע איז נאך אנ'איבערייס פון 4 וואכען ווידער צוגעטרעטען צו איהר טעטיגקייט.

מיט'ן אנהויב פון נייעם שול-יאהר ווערט די קאנצענטרירטע ערנסטע ארבייט פון דער סטודיע פערברייטערט דורכ'ן דערלערנען נייע טעאטער-געגענשטאנדען, דורך צוציהען נייע פעדאגאגישע קרעפטען און פערגרעסערן די צאהל פון די פראקטישע סצענישע פרובע.

ליכצייטיג ווערט שבת דעם 13 נאוועמבער 4 נאכמ. איינגעארדענט א ב'עקזאמען פאר נייע שילער און שילערינס.

בקשות ווערען נאך אנגענומען אין סעקרעטאריאט, מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג פון 8 – 10 אין אוונט אין לאקאל פון פאלקס-הויז, זאווואדזקא 5.

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז די לאדזשער יודישע אינטעליגענץ ליגט זיך זעהר פיעל האפנונגען אויף די רעזולטאטען פון דער דאזיגער איינציגער יודישער טעאטער סטודיע אין לאדז.

הי־גיענישע אויסשטעלונג

היינט לעצטער טאג.

היינט איז דער לעצטער טאג פון דער היגיענישע-ווירטשאפטליכע אויסשטעלונג.

די אויסשטעלונג איז א ך משך פון דער צייט, וואס זי איז געעפענט, ... בעזוכט געווארען פון פיזעגדיגע מענשען. ס'זיינען אויסגעשטעלט געווען פערשידענע סחורות.

פאר א „קאמפערן"

אינטער א בחור'שען אויג.

חיים ווידאווסקי, (בעק יאמעלצוויטש גאס 8) גיט אונז איבער:

דעם 4. מערץ ה. י. זענען יחזקאל אווערבוך און לייב לובינסקי, וועלכע האבען אויף איהם געהאט עפיס א כעס, איהם בעפאלען און אונטערגעהאקט אנ'אויג

וועגען דעם איז בשעתו צוזאמענגעשטעלט געווארען א פראטאקאל און ס'איז פערפיהרט געווארען אנ'אויספארשונג. פרייטאג איז פארגעקומען דער פראצעס אין היגען קרייז-געריכט און ביידע אנגעקלאגטע האבען בעקומען צו 1 מיט א האלב יאהר כרומע.

ספארט.

„ה. כ. ב." – „ל. ק. ס." II

0:4 (0:2)

„ל. ט. ס. ג." – „ווידזעוו"

1:3 (0:0)

533

!DZIŚ OSTATNI DZIEŃ!

WYSTAWA GOSPODARSKO-HYGJENICZNA

Al. Kościuszki 73, 75, 77. „Ta g Rzemieślniczy"

Koncert słynnej orkiestry włościańskiej ST. NAMYSŁOWSKIEGO.

DWUKROTNIE od g. 11-ej rano do 2 pp. i od 5 pp. do g. 10 w.

בריח אין רעדאקציע.

1

געעהרטע רעדאקציע.

ערלויבט אונז אין אייער וועהרטער צייטונג צו פערעפענטליכען פאלגענדע שורות, פאר וועלכע מיר דאנקען פארויס.

אויף די פילע ווענדונגען פון א סך ווירטשאפטליכע און פאליטישע ארגאניזאציעס זענען מיר געצוואונגען געווען נעגען אונזער כבוד צו געבען אנ'ענטפער אויף די רעאליזיעט פון א פאר אונפעראנטווארטליכע פערזאנען, וואס זענען נאך צום בעדויערן מיטגלידער פון דער האנדווערקער-באנק.

מענשען, וועלכע האבען געטראכט צו נעהמען אין דער האנט פון הלוואות אין דער האנדווערקער-באנק, ארעמע, פערהארעוועטע, געזאמעלטע גראשענס פון אונזערע חברים האנדווערקער, און ווילען דאס געלד נישט אבגעבען, האבען נאך די דרייסטקייט צו ערקלערען, אז זיי קענען גארנישט, סאר וועלכע עס איז עפענטליכע געלדער און קרעדיטען.

עס איז איבעריג נאך א מאל צו דערמאנען, אז די האנדווערקער באנק סאקלודניאווא 4, וועלכע עקזיסטירט זייט 1912, און האט אין דער גאנצער צייט פון קריג, ווען אלע איבעריגע באנקען זענען געווען אונטעטיג, דאך פערטאגען איהר אויפגאבע צו לינדערן אין די ראהמען פון מעגליכקייט, מיט אייגענע כחות, אהן וועלכע עס איז ממריקאנער, און ב. ק. א. געלדער, די שווערע מאטעריעלע לאגע פון איהרע מיטגלידער.

ביים איצטיגען מאמענט צעהלט די האנדווערקער-באנק. איבער 1 000 מיטגלידער, און פערנעהמט איינע פון די שטארקסטע און אנגעזעהענסטע ערטער אין קאאפעראטיווען לעבען. זי איז די רעפרעזענטאנץ פון אלע 28 באנקען אין לאדזשער וואיעוואדזשאפט, און אלעס א דאנק דעם, וואס אין דער שפיץ פון דער באנק שטעהען מענשען איבערגעגעבענע און פעראנטווארטליכע, און נישט ווי די פאר מענשען, וועלכע ערלויבען זיך צו בענוצען מיט נאמען פון פעראיינען צוליב פערזענליכע צוועקען און ווילען נאר צוברעכען דאס, וואס אנדערע האבען מיט מסירת נפש געשאפען.

מיר ערקלערען, אז מיר וועלען קיין שום ווייטערע קארעספאנדענץ מיט אזעלכע אונפעראנטווארטליכע עלעמענטען נישט פיהרען, נאר אלס בעוויז פון אונזער אמת געבען מיר אן די נומערן און דאטום'ס פון די פראטעסטירטע וועקסלען פון די, וועלכע האבען נאך געהאט דעם מוט אונטערצושרייבען אזא פאמפלעט.

וואלקאוויטש – שניידער-מייסטער, 500 זל. פראטעסטירט געווארען ביים רעיענט פל. וואלג. 2 ד. 13/7 1925 מיט די נומערן 11629 און 12013 און געפינט זיך נאך ביז היינט אין באנק נישט ערלעדיגט.

דאס זעלבע אויך יוסף מעלדעלמאן, שוסטער-מייסטער, לאזער וואלף פינגערהוט, בעקער-מייסטער און מנחם קירשבוים פארשטעהער פון קליינהאנדלער-פעראיין.

די פערוואלטונג און ראט
פון דער האנדוו-באנק
סאלודניאווא 4.

2

געעהרטע רעדאקציע!

אין צוזאמענהאנג מיט'ן בעריכט אין אייער ווערטע צייטונג נ. 246 ווי די פלעגער זיצונג פונ'ם כלומר'שט האנדווערקער-ראט (זאוואדזקא 5) ערקלעהרט, אז די האנדווערקער-באנק סאלודניאווא 4 איז א באנק פאר אלעמען נאר נישט פאר די האנדווערקער, ערקלעהרט די פערוואלטונג פון קאמאשענמאכער מייסטער פעראיין, אז 50 פראצענט פון אונזערע קאמאשענמאכער זענען מיטגלידער פון דער האנדווערקער-באנק סאלודניאווא 4 און יעדער בעקומט ארויסגעבארגט געלד ביז 500 זלאטעס, אזוי אז די אלגעמיינע סומע ביים יעצטיגען מאמענט וואס די קאמאשענמאכער ענען שולדיג דער באנק איז 20,000 (צוואנציג טויזענד זלאטעס).

גלייכצייטיג דריקען מיר אויס אונזער שארפסטען פראטעסט איבער די פערזאנען, וואס ערלויבען זיך צו פערשפרייטען רכילות איבער אונזער באנק, וועלכע מיר האבען מיט שווערע מיה געשאפען און איז פאר אונז ליב און טייער און מיר בעצייכענען אזעלכע מענשען אלס שונאים און פערשטער פון די יודישע האנדווערקער אינטערעסען.

מיט אכטונג

אין נאמען פון דער פערוואלטונג פון קאמאשענמאכער-מייסטער-פעראיין

לייב מאלניק.

לאדז, דעם 28 אקטאבער 1926.

באראווסקי-קאנצערט.

3 גרויסע קינסטלער: עגאן פעטרי, ראבערט קאזיצקי און אלעקסאנדער באראווסקי האבען לעצטענס ביי אונז קאנצערטירט מיט גרויס ערפאלג, און אונזער ברייטער עולם, וואס ליבט מוזיק און בעזוכט דעריבער כמעט אלע קאנצערטען, גריבעלט זיך: אין וואס ליגט דער אונטערשיד פון קאזיצקי און באראווסקי (איבער פעטרי האבען מיר אויספיהרליך געשריבען).

ביידע זענען בעריהמטע ווירטואזען-קינסטלער, ביידע זענען אימשטאנד די צוהערער צו פעראינטערעסירען און האלטען זיי אין זייער מאכט א גאנצען אוונט, ביידע ווייזען ארויס וואונדערפולע טעכניק און פערשידענארטיגע שאפירונגען פון פיזיכשע פארבען-קלאנגען, ביידע האבען באך און בעטהאווען געשפילט, ביידע האבען אונז אריינגעפיהרט אין דער צויבער-וועלט פון די מאדערניסטען, וועלכע ווילען אונז בלענדען מיט קלאנגליכע אבער קאלטע פייער-פונקען, ביידע... גענוג, ביידע זענען גרויסע קינסטלער. אבער וואס איז דער אונטערשיד צווישען ביידען?

פאר אויפמערקזאמע צוהערער איז דא א גרויסער אונטערשיד.

צווייי ריזען-בערג, איינער בעדעקט מיט אייז, דער אנדערער – מיט גרינע גראז אי אבשיין פון דער זון, וואס ווארפען אין גראדע און אין צובראכענע ליניס וואונדער-שעהנע פארבעןשטראהלען. פון אייז-בעדעקטען בארג – שטראהלען, וואס בליהען און בלענדען. פון מיט גרינעם גראז בעדעקטען – שטראלען, וואס ווארעמען און היילען.

אלעקסאנדער באראווסקי, דער פראפעסאר און אקאדעמיקער, ווארפט פון זיין יט אייז בעדעקטער הויכקייט קלאנגען-שטראהלען, וואס בריהען און בלענדען. א מין וואונדער פון זיין איגנעהזיפער טעכניק, וואס פערלט ממש פון די פינגער, מיט זיין קרישטאל-ריינער פראווירונג און מיט די אייזערנע שטייגערונג און מיר וואונדערן זיך... מעהר נישט!!

קאזיצקי אבער שיקט אונז קלאנגען-שטראהלען, וואס ווארעמען, וואס היילען. זיינע שטראהלען דערגרייכען אונזער נשמה. פון זיינע פינגער פערלט נישט ווענינער, ווי פון באראווסקי'ס, ער זינגט אבער שפילענדיג, ער ווארימט און היילט אין זיינע קאנטילענעס. זיין אינטערפרעטאציע פון די קלאסיקער (באך, בעטהאווען) איז אנ'ענטפלעקונג, ווי פון הימעל א געבאט. זיין שפילען די מאדערניסטען איז ווי א פארבעןשפיל דורך פייער-פונקען, פון וועלכען עס צערשפרייט זיך צויבער און פראכט.

דאס איז דער אונטערשיד צווישען ביידע קינסטלער.

D-ski

ארויס פון די כלים

(אזא מין רעצענזיע.)

– – – –

אז איהר וועט מיך איצט א פאר טעג נישט זעהן אין גאס און מ'וועט אייך נאך אפגעבען א גרוס פון מיר, אז איך בין עפעס נישט מיט אלעמען, אז איך ליג צו בעט, זאלט איהר אייך נישט וואונדערן: איהר דארפט נאר וויסען, אז דעם שבת בין איך געווען הערען א חזן.

וועט איהר זיך דאך אוראי פונדאסניי וואונדער'ן: אז מ'געהט שוין יא הערען א חזן, דארף מען דערנאך נישט זיין געזונד און בעלעגען ווערען? טא כאפפושע נישט דעם חזן פאר'ן כעלעמער; וועל איך אייך דערצעהלען און איהר וועט זיך אויפהערען צו וואונדערען.

ווי איך האב אייך שוין געזאגט בין איך דעם שבת געווען הערען א חזן.

געקומען אין שוהל בין איך גאנץ פריה. איך האב מיר אויסגעזוכט א גוטען ארט צו שטעהן, בכדי מ'זאל מיר פון ענגשאפט נישט צו רייבען די ביינער.. און אז עס האט זיך אנגערוקט די צייט פון דאווענען, דער גרויסער עולם מתפללים איז אנגעקומען, און דער חזן האט זיך געשטעלט צום ברעטעל, האט זיך עס אנגעהויבען:

עס איז נישט אדורך קיין גאנצע דריי מינוט, ערשט אט האסטו דיר – איך קריג א שטורך אין זייט און דוקא פון א בעקאנטען... קעהר איך זיך במחילה אום צו איהם ווי איינער זאגט: מה? וואס ווילסטו?

רוימט מיר יענער אריין אין אויער:

– ווי געפעהלט אייך עפעס די כלי?..

א פאר סעקונדען שפעטער – איך קריג א רייב אין דער צווייטער זייט, שוין פון אנ'אנדער יודען. איך קעהר זיך אום.

– נו?

– ווי געפעלט אייך עפעס זיין זאגען?..

– נ'מע!

אין א ווייל שפעטער – ווידער א ויתיוצבו אין זייט אריין:

– וואס איז?

– הפלא ופלא!..

און א קלאפ אין פלייצע

– וואס איז?

– איהר הערט אנ'עברי!.. מלציל ואלרע!..

האב איך דאך דערזעהן, אז ס'איז שלעכט – איך בין ארייגעפאלען אין א ווינקעל פון לויטער מבינים, יודע פייפערס, זיי קאנען מיר נאך קראנקמאכען מיט זייערע התפעלות'ן, האב איך מיר אפגערוקט פון זיי א ביסעל ווייטער –

איך האב זיך אבער נאך נישט בעוויזען אויסצוגלייכען מיינע ביינער פון די פריהערדיגע שטורכעס, ערשט איך קריג פונדאסניי א שטויס מיט אנ'עלענבויגען אין דער זייט.

– וואס ווילט איהר?

– אי א קינסטלער, פיש-פיש!

נו, מילא! „איז נאכ'ן פיש-פיש" ווידער וועק א סדרה פון שטורכעס מיט שטויסען מיט דושאכעס, מיט ביכצעס, מיט טערעבענצען, מיט שלעפען פאר'ן ארבעל און קלאפענעס אין פלייצע, אזוי, אז איך בין נישט פאר קיין יודען געדאכט געפאלען א קרבן פון די חזנמבינים – אז א חיץ די ריסוק אברים, וואס איך האב געהאט איבער דער גרויסער ענגשאפט, און א חיץ וואס מיינע שיך וועלען שוין געוויס נישט ליידען קיין חבוט הקבר און א חוץ וואס מיין מלבוש האט ביים ארויסגעהען געקריגען דריי געוואלד-ריסען. בין איך געקומען א היים א צובראכענער, אנ'אויסגעוועלגערטער, אז מיינע בני בית האבען זיך דערשראקען און האבן געמוזט גלייך געהן אין בעט...

– אי, די מבינים – זיי לאזען דאך דעם חזן נישט קומען צום פסוק!

שר של אש.

עיקר שכחתי:

וואס זאל איך אייך זאגען, דער ריגער חזן ה' ראבעץ האט געדאווענט, איז עס שוין איין מאל געווען געדאווענט! אזא נגינה, אזא עברי, אזא מתיקות – אויף אונז אלע געזאגט.

עס האט זיך ממש געלויגט געהן אויף קידוש השם, און אפקומען. ווי איך.

ש. ש. א.

דזשערזשינסקי און די יודישע טאכטער.

א בלוטיגע ליבעס טראַגעדיע וואָס האָט זיך אָנגעהויבען אין רוסלאַנד. און פאַרענדיגט מיט זעלבסטמאָרד פון אַ יודישער פרוי אין פּאַריז.

.9

זי האָט זיך דערפרעהט מיט דער גליקליכער געלעגענהייט, און גלייך געוואָלט ביי דער ערשטער בעגעגעניש פערווירקליכען איהר לאַנג צוגעטראַכטען פּלאַן פון נקמה איבער דעם שאַנדפער און גרייגדער פון דעם סאָוויעטישען טעראָר.

צווישען מאָסקווער יודען האָבען זיך שוין געפונען אַזעלכע, וואָס האָבען זאָגאָר געגלויבט, אַז די גאַנצע ליבע פון רעוועקאַ'ן צום משעקיסט סטעפּאַנאָוו'ן איז גאָר לכתחילה געווען אַ פּראָמאַס-קירטע און אַז זי איז בלויז אויסען געווען אַזוי אָרום צו בעקומען אַ זיכערען צוטריט צו „פעליקס'ן" און אים אָפּצו-ראַמען פון וועג.

די „העלדישע טאַט" האָט אָבער דעם „שרעקליכען פעליקס'ן", נישט זעהר גע-שאַדט... מען האָט נאָר אַרויסגערופען אַ דאָקטאָר, איהם פאַרבונדען די פאַר וואונדעטע האַנד און מיט דער זעלביגער פאַרוואונדערטער האַנד האָט ער נאָך אין דעם זעלבען טאָג ווייטער פאָרטגעזעצט זיין שפּענדיגע אַרבייט. דערפאַר אָבער די אַרעסטירטע „עס-ער אָווקע" האָט מען אַריינגעזעצט אין איינעם פון די פינסטערע קעלערס פון דער „טשעקאַ" אויף לוביאַנקע, און פון טאָג צו טאָג האָט זי געדאַרפט ער-וואַרטען איהר שרעקליכען סוף...

צו יענער צייט האָט איהר אָרימע מוטער זיך געמאַכט אַ האַרץ און אין די „ערלויבטע מעג" צום בעזיך פאַר קרובים, איז זי אַוועק זיך זעהן מיט איהר טאָכטער, מיט איהר מוזינקע, אין טשעקאַ. אויאַי איז זי נישט אַזאַ ווי עס האָט געדאַרפט זיין אַ טאָכטער פון ר' יאָסעלע ציימלין און פון שרה ציימלין, אָבער פאָרט אַ'אייגען קינד און אַ טייער קינד, מיט אַ גוט האַרץ – און וואָר ווייסט וויפיל טעג אָדער גאָר וויפיל שעה איהר איז נאָך ,געבען געבליבען צו לעבען אויף דער וועלט. און אַ מאַמעס האַרץ דאַרף דאָס אַלץ איבער-טראַגען!

פלעגט די מוטער רעגולער בעזוכען איהר טאָכטער, און יעדעס מאָל פלע-גען זיי ביידע מיט יאָמער-געוויינען זיך צושיידען אויף אייביג.

מיט רעוועקאַ'ן האָט אָבער די זאַך זיך פערצויגען, הגם איהר טויט אורטייל איז שוין געווען אונטערגעשריבען. זי האָט דאָך אַמאָל בעלאַנגט צו דער עס-עראָווסקער פּאַרטיי, וועלכע איז שוין לאַנג געווען פעררעכענט ביי די סאָ-וויעטישע פיהרער אַלס אַ געהיימע אַנטי-סאָוויעטישע אָרגאַניזאַציע; אַ טייל עס-עראָווסקע פיהרער זענען שוין געווען דערשאָסען, אַ טייל ענטלאָפען אין אויס-לאַנד, און אַ טייל האָט זיך נאָך אויס-בעהאַלטען אין רוסלאַנד גופא; האָט דזשערזשינסקי גערעכענט, אַז זי, רעווע-קאַ, איז איהר אַטענטאַט בעגאַנגען מיט דער צושטימונג פון איהר פּאַרטיי, און מען טאָר איהר וואָס לענגער געהאַלטען, כדי אַרויסצובעקומען פון איהר די נע-מען פון איהרע כלומרשט'דיגע מיט-העלפער...

מיט דער אונגערוואַרטעטער פערשלע-פּונג אין איהר אורטייל האָט זיך בע-נוצט איהר מאַן סטעפּאַנאָוו זי צו רא-טעווען אין דער לעצטער מינוט. אין גרונד גענומען, האָט ער איהר טאַקע צו הויבען אַ האַנד אויף דעם היטער און בעשיצער פון דער רעוואָלוציע געהאַלטען פאַר דעם גרעסטען פערברעכען. אין ווען דאָס וואָלט געטון אַן'אַנדערער נישט רעוועקאַ, וואָלט ער, סטעפּאַנאָוו, אַ מינוט נישט נעטראַכט און וואָלט אליין אַ הם „געשטעלט צום וועגטעל"... אלענ-פאַלס, איז שוין פון איצט אָן צווישען איהם און איהר אַלץ געענדיגט...

אָבער זיין גאַנץ בלוט ווערט פער-גליוערט אין זיינע אָדערען, ווען ער דערמאָנט זיך, אַז יעדע מינוט דערגענט איהר צום שרעקליכען טויט!... אַזוי יונג ווי זי איז נאָך!... אַזוי בליהענד שעהן!.. און אַזאַ וויכטיגען קאָפּ, וואָס זי פאַרמאָגט!.. און זי האָט איהם, אַזאַ פּראָסטען פויער, אַזוי געליבט, געלאָס-קעט!.. קאָן ער דאָס פערגעסען?.. זי איז דאָך די מוטער פון זיין קינד. פון קאַרל'ען!.. זי איז, נעבעך, אַ „אינטעלי-גענטקע", און קאָן איהר נשמה נישט איבערמאַכען... זי וועט שוין קיינמאָל נישט ווערען קיין איבערגעגעבענע סאָ-וויעטישע „גראַזשדאַנקע", אָבער צום ביישפּיל, ווען זי פאָהרט אַריבער אין אויסלאַנד, וועמען קאָן זי דאָן שאַדען ברענגען?...

דאָס איז געווען זיין פּלאַן מען מוז אַהער העלפען זיך אַרויסצוגיבענען פון רוסלאַנד. ער האָט שוין גערעדט מיט איהר מוטער. יענע וויל אויף די אַלטע יאָהרען בעגלייטען איהר מוזינקעלע, אויב עס וועט זיך נאָר איינגעבען איהר צו ראַטעווען, כדי זי זאָל נישט זיין עלענד אַליין אין דער פרעמד, נאָך אַזוי פיל איבערגעלעבטע יסורים... סטע-פּאַנאָוו'ן איז דער אַלטער געדאַנק זעהר געפעלען געוואָרען. ביידע, די טאָכטער מיט דער מוטער, מוזען פון דאַנען אָפּפאָהרען... און איהם האָט זיך דאָס גלענצענד איינגעגעבען...

(פאָרטזעצונג קומט)

סיטראָען,

דער קעניג פון אויטאָמאָבילען און רעקלאַמע אין אייראָפּאַ.

דאָס, וואָס פאָרד איז אין אַמעריקע, איז סיטראָען אין אייראָפּע. סיטראָען האָט פאַר אַ קורצער צייט דערהויבען זיין אויטאָמאָביל-פאַבריק אין פראַנקרייך צו דער גרעסטער שטופע. זי אַרבייט אויס אַ אומגעפעהר גרויסע צאָהל אויטאָמאָ-בילען, און פערקויפט זיי צו די ביליג-סטע פרייזען אין גאַנץ אייראָפּע.

אויף סיטראָענס זאָגט מען, אַז ער איז אַ ביאַליסטאָקער יוד און שטאַמט פון דער פאַמיליע ציטרין.

נאָר אויב סיטראָען איז נישט קיין יוד, האָט ער געהאַט אַ פריינד אַ יוד אָדער אַ יודיש ווייב אָדער אַ פאָטער אַ יודען. אַ קאָפּ האָט ער יעדענפאַלס אַ יודישע...

פאַראַיאָהרען בשעת דער אויסשטע-לונג פון דעקאָראַטיווער קונסט אין פּאַ-ריז, האָט ער אָפּגעטאָן אַ שפּיצעל. ער האָט אָפּגעדונגען דעם אייפעל טורעם און האָט געמאַכט אויף איהם אַן'עלעק-טרישע רעקלאַמע, וואָס איז זיכער גע-ווען דאָס שענסטע פון דעם, וואָס מענ-שען האָבען אויסגעטראַכט אויף דעם געביט פון רעקלאַמע.

הונדערטער טויזענדער מענשען, וואָס פלעגען קומען צו דער אויסשטעלונג פלעגען אַרומגעהן מיט פעריסענע קעפּ און בעטראַכטען דעם ריזיגען טורעם מיט זיינע זעלטען-שעהנע עלעקטרישע צירונגען, מען האָט דענסטמאָל געמיינט, אַז דאָס איז שוין די העכסטע מדרגה פון רעקלאַמע-קונסט.

איצט האָט ער דאָך געפונען אַ וועג, ווי אַזוי צו שפּרינגען נאָך העכער. און יעדער אויפ'ן אייפעל טורעם. אין דער גאַנצער הויך פון געביידע פון דעם טורעם איז געמאַכט געוואָרען אַ פאַנטאַן פון ווייסען עלעקטרישען ליכט. עס הויבען זיך און פאַלען מ ליאָנען שטערן-ליכט. אין אַ פינסטערער נאַכט רופט אַרויס דאָס בילד דעם איינדרוק פון אַ בעצויבערנדער פאַנטאַזיע. אַזוינס איז נאָך זיכער קיינמאָל נישט געווען. ווי זילבערע שפּריצט פון דער ערד צום הימעל...

ווי פראַכטפול עס זאָל נישט זיין די נייע אויטאָמאָביל-מאָדעלן, זענען די סיטראָען-רעקלאַמען באמת וואונדערבאַר. דאָס וואָס מען זעהט די נאַכט אויפ'ן אייפעל-טורם בעווייזט, אַז די פירמע האָט פאַנטאַזיע און אַ טייפעלס-גרויסען שוואונג.

צווישען אַלטע פריינד.

(ענדע פון 3-טע זייט).

יאָהר צעהן, וואָס רעדט אַ העברעאיש „פאַר מלכים צו שטעלען" – צעלאַכט זיך אויף אַ קול. „אמת – הדוד אינו יודע מה זאת פרת-דמשק" – לאַכט דאָס קינד – און מיר לאַכען אַלע – איך גלאָט אַזוי, זיי מיט צער, ווייל דער גאַנצער שמועס איז דאָך בלויז געווען אַ ריין פּעדאַגאָגישער. אין אמת'ן האָבען זיי גאָר ק'ה נישט.

אין שוב קומט באַלד אַריין אַ יונג מיידעל – שלאַנק ווי אַ גאַזעל, מיט אַ וויגענדיגען גאַנג, ווי אַלע פרויען אין דעם מזרח. זי איז איינענטליך ערשט נישט לאַנג אין לאַנד – אַרויפגעקומען אַהער פון רוסלאַנד מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק. אָבער דער מזרח האָט אויף איר שוין בעווירקט – ברוין און גלייך ווי אַ סטרונע, חנ'עוודיג און צניעות'דיג.

זי האָט געוואוסט, אַז עס איז געקו-מען אַ גאַסט פון דער ווייטענס – און זי האָט זיך אויסגעפוצט. זי האָט אַפילו אָנגעטאָן זאָקען און זי האָט זיך יעפּילט – נאָך אַ לאַנגער צייט – ווי אַן'אייראָ-פּעערין". דער עלטסטער זוהן פון דעם הויז האָט אויפגעהערט רעדען פון דער קיה און איז אַוועקגעגאַנגען זיך אַרומ-וואַשען.

„איך מוז שוין געהן אַהיים" – האָט זיך אין אַ פּאָר מינוט אָנגערופען דאָס יונגע מיידעל. „חכי מעט – אני אלויך" – האָט זיך דערהערט דער קול פון דעם עלטסטען זוהן – ער האָט זיך גע-וואַשען אויפ'ן הויף. און זי האָט גע-וואַרט – ביז ער וועט זי בעגלייטען. אמת, איה' הויז – אָדער איהר „צריף" – איז בלויז צוויי שפּאַן פון דעם וואו מיר געזעסען – אָבער ווען מען איז זעהר יונג האָט מען זעהר ליב דעם ענין בעגלייטען. בפרט אין אַזאַ נאַכט ווי אין נהלל.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, מענערשע און טע ...
...
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8–10 און פון 5–8 אָוונט.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונ ערלוכע קראַנקהייט. בעקען, לונגען און האַרץ קראַנקהייטען געשלעכטלי נען טוט קוואַרציל
ב...
נעמט אָן פון 3–6 נאָכמיטאָג.

די ליבעס פון אַ קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישען קייזערליכען הויף

19) פון ל. זאַכער מאַזאָה.

איינמאָל האָט ער זי אויף אַ קאָנצערט געטראָפען אין קייזערליכען פּאַלאַץ. און בשעת די צאַריצע האָט פאָרגעזונגען אַן איטאַליענישע אַריע און אַלע האָבען זיך צוגעהערט מיט איינגע-האַלטענע אָטעם, האָט שובאַלאָוו זיך פּלוצים צוגעבויגען צו דער גראַפין בעסטושעוו און אַרויסגעפּליסטערט אין די ווילדסטע ווערטער זיין ליבע צו איהר.

האָט זי דערנאָך מיט אַ שמייכעל איהם געענטפערט:

– אַזוי ליבט איהר מיך? אָבער איך גלויב נישט די מע-נער. ווילט איהר מיך איבערצייגען אין אייערע געפיהלען?

– איך בין גרייט אַלצדינג צו טאָן, וואָס נאָר איהר פער-לאַנגט פון מיר – האָט שובאַלאָוו געענטפערט.

– זאָל איך אייך אויספּרובען? – האָט זי שטיל געפרעגט.

– טוט עס.

– גוט, איך האַלט אייך ביים וואָרט – האָט זי ווייטער געפּליסטערט – מ'זאָגט, אַז די קייזערין וויל זיך פערבינדען מיט פרייסען און דעם הערצאָג פּיאָטר פאָן האָלשטיין וויל זי מאַכען פאַר איהר יורש. ביידע זאַכען בעליידיגען מיין געפיהל, וואָרום איהר דאַרפט וויסען, גראַף, אַז פריהער פון אַלץ בין איך אַ גוטע רוסין. פערלאַנג איך פון אייך, אַז שוין היינט זאָלט איהר אָנווענדען אייער גאַנצען איינפלוס אויף דער צאַריצע, אַז זי זאָל עס נישט טון. נו, וואָס וועט איהר מיר ענטפערען דערויף?

– מיין ענטפער איז: אייער פערלאַנג איז געזעץ פאַר מיר גרעפין! – האָט שובאַלאָוו געענטפערט.

– אויב אַזוי קומט צו מיר מאָרגען אָוועונד – האָט צום סוף זיך אָנגערופען די שיינע פרוי מיט אַ פריינדליכען בליק – קומט און לאָזט מיר וויסען וואָס איהר האָט גע'פועלט ביי איהר.

– אָ, איהר מאַכט מיר פאַר'ן גליקליכסטען מענשען אויף דער וועלט! – האָט שובאַלאָוו אַרויסגעפּליסטערט.

– אָ, האָט צייט, כאַפּט נישט! – האָט די שיינע דיפּלאָ-מאַטקע זיך שטיל צולאַכט.

.29

דער ראַנדעוואו.

אויף מאָרגען אָוועונד איז שובאַלאָוו געקומען צו דער גרע-פין בעסטוזשעוו. זי האָט שוין געוואַרט אויף איהם אין איהר בודואַר.

ער האָט געקניט פאַר איהר און געקישט איה' האַנד מיט ליידענשאַפטליכע ליפּען.

נו, וואָס האָט איהר אויפגעטאָן? – האָט זי געפרעגט.

– גאָרנישט – האָט שובאַלאָוו געענטפערט מיט אַ טאָן, וועלכער האָט אַזוי צושראָקען געקלונגען, ווי ביי אַ פערשולדיג-טען יונגעל, וואָס מ'געמט איהם אויף אַ פערהער – די צאַריצע האָט מיך אויסגעלאַכט, יאָ, נאַכמער...

– נאַכמער?

– זי האָט ביי מיר געפרעגט, וויפיל פרייסען און פראַנק-רייך האָבען בעצאָלט דערפאַר, אַז איך זאָל רעדען געגען דעם פּרינץ פאָן האָלשטיין און פאַר עסטרייך.

– דאָס איז גאָרנישט – האָט זיך אָנגערופען די גרעפין בעסטושעוו – איהר מוט אייערט ווייטער. רעדט צו איהר וועגען דעם יעדען טאָג, ביז ס'וועט אויף איהר מאַכען אַן'איינדרוק. זאָגט איהר מיר דאָס צו?

– אַלצדינג אין דער וועלט, גרעפין – האָט שובאַלאָוו אַרויסגעפּליסטערט – דערפאַר אָבער האָף איך, אַז איהר וועט מיר מעהר נישט פּייניגען. וואָרום איך שווער אייך, אַז איך וועל שטאַרבען, אויב איהר וועט ווייטער מיר אַזוי בעהאַנדלען, ווי ביז אַהער.

– דערפאַר וועט איהר מיר זעהן יעדען טאָג – האָט זי זיך אָנגערופען.

– יאָ? – האָט ער זיך אַ כאַפּ געטון מיט פרייד.

כדי איך זאָל אייך קענען יעדען טאָג דערמאָנען, אַז איהר דאַרפט רעדען מיט דער צאַריצע וועגען אונזער זאַך, – האָט זי ווייטער גערעדט – אָבער דאָ קענען מיר זיך נישט טרעפען, מיין מאַן איז, אמת, מעהר פעראינטערעסירט אין דער רעגירונג, איידער אין זיין ווייב, אָבער קיין שפּיק האָלץ איז ער דאָך נישט איהר פערשטעט?

– געוויס. וועלען מיר זיך טרעפען ערגעץ-וואו.

– דאָס, וואָס איך האָב אייך געוואָלט זאָגען, אין יאַמסקאַי וואוינט אַן'אַלטע פרוי, ביי וועלכער, ווי איך הער, מענשען פון אונזער קרייז קענען זיך טרעפען. איהר ווייסט, מסתמא, וועגען דעם אָרט – האָט זי שעלמיש אַ שמייכעל געטון צו איהם.

– איהר מיינט די געלע הויז פון דער אַלמנת פּסקאָוו?

– יאָ, יאָ, אָט די הויז מיין איך טאַקי. איהר קענט דעם אָרט.

– געוויס, אַ זיכערער אָרט.

– וועל איך זיין דאָרט מאָרגען אָוועונד אָרום זיבען – האָט זי געזאָגט – איך וועל טראָגען אַ העל-בלויען מאַנטעל מיט טונקעלע פוטער און אַ שלייער אויפ'ן פּנים.

ער האָט זיך אַ וואָרף געטון צו איהר און געקישט איהרע הענד.

– איך דאַנק אייך! האָט ער געמורמעלט – ווי גליק-ליך איך בין! און ווי דערלעבט מען שוין ביז יענער מינוט.

זי האָט זיך צולאַכט.

– ברענט נישט אַזוי, גראַף! אוי, איהר זענט דאָך גאָר אַ ווילדער. איך שרעק זיך פאַר אייך, אויף מיין ערענוואָרט.

און מיטאַמאָל האָט זי איהם אָפּגעשטויסען פון זיך.

– מיין מאַן קומט באַלד – האָט זי זיך אָנגערופען – צייט, איך וויל נישט, אַז ער זאָל אייך איצט טרעפען ביי מיר.

ווען שובאַלאָוו איז אוועק, איז אין אַ ווײַלע אַרום אַריינ-געקומען צו איהר איהר מאַן, דער קאַנצלער בעס-טושעוו.

ער איז געווען אַ הויכער, מאָגערער, גרויער מאַן, מיט צו-טראָגענע אויגען.

– וואָס הערט זיך עפּעס? האָסטו עפּיס אויסגעפיהרט? – האָט ער האַסטיג אַרויסגערעדט.

– אַלצדינג און גאָרנישט – האָט זי געענטפערט.

– וואָס מיינסטו?

– שובאַלאָוו'ן האָב איך איינגעפאַנגען אין מיינע הענד – האָט זיין רייצענדיגע פרוי געענטפערט, קוקענדיג אויפ'ן שפּיץ פון איהר גראַציעזען פוס – ער וועט טון אַלצדינג, וואָס איך וועל הייסען, ער איז מיט דיין פּאַרטיי געגען פרייסען און געגען פּיאָטר פאָן האָלשטיין, אָבער די צאַריצע לאָזט זיך נישט איבער-רעדען.

– ווייבערישע עקשנות.

– זי האָט איהם אויסגעלאַכט.

– דעם ערשטען מאָל. דעם צווייטען מאָל וועט זי איהם אויסהערען און דעם דריטען מאָל וועט זי איהם נאָכגעבען – האָט בעסטושעוו אַ שמייכעל געטון – אַלצפאַלס, מיין ליבע, קומט דיר אַ דאַנק.

– דאַנק מיר נישט.

– פאַרוואָס נישט?

זיין ווייב האָט נישט געענטפערט, זי האָט נאָר אַ ציי געטון די אַקסעל...

(פאָרטזעצונג קומט)

PRZYMUSOWE LICYTACJE.

Magistrat m. Łodzi - Wydział Podatkowy niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 10 listopada r.b. między godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu odbędą się przymusowe licytacje ruchomości u niżej wymienionych osób za niewpłacone podatki:

(Ciąg dalszy)

193) Szwarcberg M., Konstantynowska 29, meble.
194) Szlamowicz A., Zgierska 28, meble.
195) Sztiller J., Piotrkowska 82, kredens.
196) Szulcowa J., Zachodnia 18, zegar.
197) Srebrnagóra L., Aleksandrowska 24, szafa.
198) Sznajderman B., Aleksandrowska 26, kredens.
199) Stopnicki Ch., Aleksandryjska 4, zegar.
201) Szyfrowicz Ch., Aleksandryjska 6, kredens.
203) Singer P., Aleksandryjska 22, waga.
204) Tygielski B., Konstantynowska 90, meble.
205) Ton Sz., Aleksandrowska 13, lustro.
206) Urbański J., Aleksandrowska 56, kredens.
207) Wajsman F., Zgierska 32, kozetka.
208) Wajsman F., Zgierska 32, meble.
209) Wajsberg T., Rybna 17, meble.
210) Wymysłowski I., Nowołagiewnicka 3, meble.
211) Wysocki A., Wolborska 40, meble.
212) Wajsenberg B., Pomorska 86, lustro.
213) Wołkowicz G., Piotrkowska 22, meble
214) Wolczykowska H., Wawelska 31, waga
215) Werthajm D., Aleksandrowska 8, szasa
216) Widawski J., Aleksandryjska 2, 15 kg. mydła.
217) Wajsbrot J. M., Aleksandryjska 18, szafa.
218) Winter M., Aleksandryjska 24, kredens.
219) Węgliński Sz., Aleksandryjska 28, szafa.
220) Winer A., Aleksandryjska 28, stół.
221) Waksman H., Kielma 23, 2 rzeźby dekoracyjne, stół.
222) Wajnberg M., Północna 14, lustro.
223) Wajntraub Sz., Pomorska 73, lustro.
224) Wajs D., Pomorska 6, szafa.
225) Zyceп Ch., Nowomiejska 29, 340 mtr. płótna.
226) Zylberberg M., Pomorska 46, szafa.
227) Zaliszewski D.M. Wolborska 33, kredens.
228) Zażycki Sz., Kilińskiego 7, meble.
229) Zalcberg I., Aleksandryjska 15, kredens.
230) Zuzaw L., Zgierska 74, szafa.
231) Zamek E., Aleksandrowska 106, 2 szafy, maszyna do szycia.

W dniu 11 listopada r. b. między godz. 9—tą rano, a 4—tą po południu.

1. Ajlenberg J., Lipowa 3, meble.
2. Ajzen M., Al. 1 Maja 34, meble.
3. Adler H., Skwerowa 15, 2 szafy, zegar
4. Ajzen B. i A., Zielona 3, 80 kg. cukru.
5. Abramowicz S., Pomorska 25, szafa
6. Amdurski A., Al. Kościuszki 69, otomana.
7. Asz Z., Al. I Maja 9, szafa.
8. Abenhaus L., Gdańska 11, szafa.
9. Abter J., Przejazd 39, zegar.
10. Apelblat D., Kilińskiego 164, zegar.
11. Braun I. i K., Cegielniana 45, meble
12. Biterman A., Zakątna 59—63, meble.
13. Benkiel D., Południowa 16, meble.
14. Bilander I., Piramowicza 14, kredens.
15. Brajtsztajn A., Piotrkowska 19, meble.
16. Bajnisz Ch. P., Wschodnia 57, szafa, stół, 3 krzesła.
17. Berkowicz J., Skwerowa 20, meble.
18. Bresler M., Gdańska 31, meble.
19. Brauner J., Al. Kościuszki 29, meble, kasa ogniotrwała.
20. Białek F., Szkolna 26, szafa.
21. Borek H., Wschodnia 27, tremo.
22. Braumen Sz., Cegielniana 53, tremo.
23. Brygiel D., Wschodnia 42, meble.
24. Brzoza i S—ka, Wschodnia 45, meble.
25. Berman I., Wschodnia 50, szafa.
26. Brzyske L., Wschodnia 25, kredens.
27. Berek Ł., Al. Kościuszki 3, tuzin pończoch.
28. Braw D., Al. Kościuszki 24—26, szafa.
29. Bunin Ch. I., Al. Kościuszki 29, 2 sto liki.
30. Braude S., Al. I Maja 9, biurko.
31. Bajnwel A., Al. I Maja 23, szafa.
32. Brykman A., Al. I Maja 25, szafa.
33. Blaszkowski A., Al., I Maja 54, meble
34. Baumgarten I., Andrzeja 48, zegar.
35. Bender M., Przejazd 30, meble.
36. Berkowicz I., Skwerowa 20, szafa.
37. Biderman L., Południowa 27, kredens.
38. Cygelfarb S., Wschodnia 35, tremo, gramofon.
39. Cymerman B., Pomorska 130, waga.
40. Cytrynowski H., Cegielniana 65, meble
41. Cukier W., Gdańska 68, kredens.
42. Cukier M., Al. I Maja 45, tremo, zegar
43. Ceder D., Andrzeja 33, stół.
44. Czerchowski J., Skwerowa 20, kredens.
45. Dubiński N., Cegielniana 61, meble.
46. Dancygier B., Wschodnia 42, meble.
47. Dyszkin M., Skwerowa 6, kredens.
48. Dymant H., Jerozolimska 9, szafa.
49. Erlich B., Konstantynowska 13, zegar.
50. Edelman G., Al. Kościuszki 26, zegar.
51. Engielman A., Pomorska 6, zegar.
52. Eisenbaum R., Al. I Maja 21, szafa.
53. Etingon R., Al. I Maja 36, otomana.
54. Elbaum M., Andrzeja 33, biurko
55. Epsztajn Ch., Południowa 1, 20 tabliczek czekolady.
56. Folk I. S., Al I Maja 21, meble, zegar.
57. Ferster J., Wschodnia 57, 20 szt. towaru białego.
58. Fajnwaks E., Zachodnia 33, tremo, 2 maszyny do szycia.
59. Fajgenbaum F., Piramowicza 9, 10 korcy węgla.
60. Flunk J., Kilińskiego 10, meble.
61. Filipowski M., Narutowicza 39, biurko
62. Futerman Ch., Wschodnia 35, kredens, zegar.
63. Fuks M., Zawadzka 12, szafa.
64. Finkler L., Al. I Maja 9, 3 krzesła.
65. Frydman N., Al, I Maja 31, szafa.
66. Goldamer O., Kilińskiego 74—76, 3 maszyny do pisania 2 kasy ogniotrwałe, 2 kotły.
67. Hurwicz i Gliksman, Narutowicza 42, pianino.
68. Gutkin Sz., Cegielniana 49, szafa.
69. Grynszpan J., Radwańska 9, meble
70. Ginter A., Andrzeja 45, kredens.
71. Głowińska C., Skwerowa 18, meble
72. Goldkorn A., Al. I Maja 45. meble.
73. Goldberg L., Kamienna 3, meble.
74. Galant E., Al, I Maja 7, stół.
75. Goszczewski D., Al. I Maja 7, 2 krzesła.
76. Goldman J., Al. Maja 11, stół.
77. Grynberg M, Al. I Maja 21, tremo.
78. Gutman I., Al. I Maja 35, stół.
79. Goldin Ch. M., Piotrkowska 38, 30 mtr. wełn. towaru
80. Gelasen F. Sz., Al. I Maja 41, kanapa.
81. Grynberg I., Andrzeja 28, obraz.
82. Ginsberg I., Andrzeja 28, zegar.
83. Goldrajch P., Andrzeja 29, gobelin.
84. Gliksman M., Andrzeja 35, lustro.
85. Gajzler Sz., Gdańska 5, zegar.
86. Granek L., Wólczańska 67, waga.
87. Gilwan Ch., Cegielniana 56, szafa.
88. Głowińska C., Skwerowa 18, pianino
89. Hertz i Piotrkowski, Nowocegielniana 7, kredens, tremo.
90. Hirszbajn M., Kilińskiego 23, meble.
91. Hercberg B., Konstantynowska 6, 63 tabl. czekolady, waga.
92. Himowicz S., Konstantynowska 18, zegar, biurko.
93. Hering M., Zakątna 23, szafa.
94. Halpern, Pomorska 34, meble.
95. Habański M., Cmentarna 3, meble.
96. Herszkowicz J., Cegielniana 23, tremo.
97. Hecht J., Pomorska 15, meble.
98. Hamermiesz M., Pomorska 87, 2 szafy.
99. Habański, Windman i S—ka, Cmentarna 3, pianino.
100. Herman I., Wólczańska 23, biurko.
101. Horster D., Al. I Maja 9, meble
102. Hochenberg Sz., Al. I Maja 15, meble.
103. Habański S., Al. I Maja 35, kredens.
104. Habański A., Cmentarna 3, szafa
105. Habersztadt W., Przejazd 40, meble, zegar.
106. Justman Sz., Skwerowa 15, zegar.
107. Jaskólkowski St. Al. I Maja 77, tremo
108. Justman J., Zielona 48, futro.
109. Kujawski A., Kilińskiego 12, meble.
110. Kerpert A., Kilińskiego 36—38, szafa, kanapa.
111. Knapp W., Nawrot 36, biurko.
112. Kaplan H., Wschodnia 27, meble.
113. Kon D., Południowa 24, zegar.
114. Kuperminc Ch., Kilińskiego 40, meble.
115. Kalski S., Południowa 6, meble.
116. Kwart J., Południowa 28, meble.
117. Kligier H., Piramowicza 11, meble.
118. Kramarz Ch., Cegielniana 53, maszyna do szycia.
119. Kohn R., Kilińskiego 44, 20 mtr. towaru
120. Klawat J., Kilińskiego 35, meble.
121. Kolasiński W., Cegielniana 50, meble
122. Kamińska S., Piotrkowska 19, meble.
123. Kuhn A., Pomorska 6, tremo.
124. Kociowski M., Pańska 15, meble.
125. Kulpiński J., Cegielniana 62, meble
126. Kaftan L., Al. Kościuszki 26, biurko.
127. Kochański J., Al. I Maja 7, szafa.
128. Kładowski Sz. N., Al. I Maja 25, szafa
129. Kaufman Z., Al. I Maja 45, toaleta.
130. Kon M., Wólczańska 65, otomana.
131. Kubiński J., Kilińskiego 105, meble.
132. Kronenberg L., Narutowicza 31, otomana.
133. Lechman R., Piotrkowska 192, meble.
134. Lwów J., Gdańska 81, meble.
135. Lichtenberg B., Piotrkowska 64, stół.
136. Leszewski M., Wacława 10. kredens.
137. Liberman H., Składowa 1, meble.
138. Langnas i Zajączkowski, Sienkiewicza 3—5, chustki.
139. Lorkowska M., Pańska 93, meble.
140. Ładny M., Konstantynowska 33, maszyna do szycia.
141. Lipski M., Zachodnia 23, stół.
142. Lubochiński Ch., Kamienna 22, szafa.
143. Lewkowicz I., Al. Kościuszki 29, szafa
144. Lipszyc A. F., Al. I Maja 25, stół.
145. Lewin Sz., Kilińskiego 86, kredens.
146. Luksemburg Sz., Przejazd 40, meble.
147. Lubochiński H., Kamienna 22, zegar.
148. Mendelson I., Skwerowa 7, meble.
149. Margulis D., Skwerowa 13, kredens.
150. Moretenfeld B., Cegielniana 66, meble
151. Mondalski W., Pl. Dąbrowskiego 3, meble.
152. Moszowicz A., 6—go Sierpnia 33, szafa
153. Minc B., 6—go Sierpnia 12, stół.
154. Milerowa J., Pomorska 119, szafa.
155. Nojhaus H., Wschodnia 57, kredens.
156. Neuman A., Al. I Maja 8, szafa.
157. Opatowski Wł., Cegielniana 56, toaleta.
158. Ofman B., Al. Kościuszki 37, kredens.

(Ciąg dalszy na str. 8-ej).

Przymusowe licytacje

(Ciąg dalszy)

159. Panicz Sz., Lipowa 57, meble.
160. Plat M., Cegielniana 64, meble.
161. Podrygał Sz., Kamienna 16, tremo.
162. Pozner M. Al. Kościuszki 27, biurko
163. Praga L., Al. I Maja 25, zegar.
164. Pinczewski F., Andrzeja 4, kredens
165. Pitowski W., Andrzeja 33, stół.
166. Rajcher W., Południowa 28, kozetka.
167. Rozenstrauch D., Kilińskiego 44, meble --
168. Rozencwajg J., Cegielniana 54, meble.
169. Rudnicka J., Radwańska 7, szafa.
170. Rajnerman U., Skwerowa 5, meble.
171. Radziner D. i B., Cegielniana 29, 2 szafy.
172. „Łódka“ Sp. z ogr. odp., Zielony Rynek 7, zegar; kredens.
173. Rozenberg I., Wólczańska 43, meble.
174. Rozental J., Narutowicza 16, biurko, 50 kg. lakieru.
175. Rozenberg H. M., Narutowicza 56, kredens.
176. Rozen R., Wschodnia 34, meble.
177. Rozenberg A., Lipowa 31, meble.
178. Rytenberg F., Zawadzka 15, kredens.
179. Rozenberg B., Al. I Maja 7, stół.
180. Rabinowicz L., Al. I Maja 8, stół.
181. Ratner J., Al, I Maja 11, lustro.
182. Rozenbaum M., Al. I Maja 15, meble
183. Reznik J., Al. I Maja 16, lustro, tremo, 6 krzeseł.
184. Rudnicki W., Al. I Maja 21, garderoba
185. Rozenberg A., Al. I Maja 25, szafa
186. Ryba A., Andrzeja 28, aparat telefoniczny.
187. Rotenberg Sz., Pusta 11, szafa.
188. Rajchsztajn M., Przejazd 36, kredens
189. Szajnfeld L., Zawadzka 23, meble, dywan. —
190. Sztajn G., Wschodnia 70, kredens.
191. Śliwkowicz G., Cegielniana 57, meble.
192. Szpajzer I., Kilińskiego 15, meble.
193. Szwarcszulc E., Pomorska 163, kasa ogniotrwała.
194. Sztajnsznajder i S—ka, Zachodnia 31, meble. —
195. Rotenberg i Sztajnbok J., Cegielniana 27, meble
196. Serejski i Birensztajn, Al. Kościuszki 39, tremo.
197. Szenwald B—cia, Lipowa 27, biurko.
198. Salomonowicz S., Narutowicza 13, biurko. — —
199. Szleser E., Zielony Rynek 9, 2 szafy.
200. Szwarc J., Al, Kościuszki 3, 2 aparaty dentystyczne.
201. Szor M., Al. I Maja 11, meble.
202. Szumacher L, Al. I Maja 29, lustro.
203. Stumacher L., Al. I Maja 29, szafa.
204. Stolnik L., Al. I Maja 41, 5 obrazów.
205. Szpigiel W, Południowa 42, lustro.
206. Sztajnhorn A., Pusta 9, 2 krzesła.
207. Szajbe I., Skwerowa 22, kredens.
208. Topilski I., Zakątna 17, meble
209. Tyller I., Nowotargowa 4, biurko.
210. Tenenbaum J., Al. Kościuszki 29, meble. —
211. Ulrich M., Zielona 3, meble.
212. Wajnberg F., Cegielniana 9, meble.
213. Wojdysławski M., Nowocegielniana 7, meble. —
214. Wajl Sz., Południowa 32, meble.
215. Wajnberg B., Kilińskiego 48, meble
216. Winter B—cia i S—ka, Narutowicza 35, biurko, sekretarka, stół.
217. Wojciechowski W., Cegielniana 54, szafa, 2 kapy, firanki.
218. Wolf J. L., Cegielniana 65, 2 szafy.
219. Wałach A., Zielona 53, meble.
220. Wąsowicz G., Konstantynowska 46, meble.
221. Wajshof H., Lipowa 45, meble.
222. Wierzchowski N., Al. Kościuszki 31, szafa. —
223. Warszawiak I., A. Kościuszki 29, zegar
224. Wajnblum E., Al. Kościuszki 31, szafa
225. Wojdysławski J., Al. I Maja 23, szafa
226. Wajnman J., Al. I Maja 36, stół
227. Wajsler N., Zawadzka 40, meble.
228. Zduński I. M., Kilińskiego 50, pianino
229. Zendel J., Wschodnia 52, meble.
230. Zelman Ch., Nowocegielniana 6, meble
231. Zajdler Sz., Wschodnia 49, maszyna do pisania.
232. Zylberszac N., Skwerowa 13, kredens.
233. Zylberberg T., Narutowicza 45, meble
234. Zys, Kamienna 5, szafa.
235. Zalesztajn M., Kilińskiego 15, meble.
236. Zelman J., Gdańska 18, meble
237. Zylberberg R., Zawadzka 14, szafa.
238. Zylberberg M., Zawadzka 14, kredens
239. Żytnicki J., Południowa 15, kredens.
240. Zaks, Kamienna 1, biały towar.
241. Zylbersztajn H., Al. Kościuszki 1, biurko.
242. Zylberberg M., Narutowicza 35, zegar
243. Zajde W., Al. I Maja 41, szafa.
244. Zylbersztajn S, Andrzeja 30, bufet.
245. Zajdenwurm M., Kilińskiego 87, biurko

W dniu 12 listopada r. b. między godz. 9-tą rano a 4—tą po południu.

1. Adamczewski J. A. Andrzeja 46, szafa, zegar.
2. Awronin E., Rzgowska 3, meble.
3. Bek F., Słowiańska 15, meble.
5. Brauer K., Piotrkowska 120. meble.
6. Bogucki St., Gubernatorska 17, kredens. —
7. Bornsztajn L., Główna 6, meble, zegar

(Ciąg dalszy jutro).

מוטערס!
פארלאַנגט אין די אפטייקן און
דראָגערי־געשעפטן דעם היגיעניש
פודער פאר קינדער
„Puder Dzidzi“
(מיט׳ן העהנדעל) 7571
וועלכער דערהאלט דעם קינד׳ס קערפער אין געזונדהייט און ריינקייט.
א שאכטעל 60 גראשען.

רענטגען־קאבינעט, דענטיסטישע קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10 3-2, 7½–6½
ד״ר רוזשאַנער	הויט־ און געשלעכט־קר.	11–10 2–1
ד״ר גאָלדשטיין־פּאַראַק	אויגן־קראַנקהייטן	2-1 8-7
ד״ר יוסטמאַן	נערוועןקראַנקהייטן	2–12
ד״ר ראַיענצווייג	קינדער־קראַנקהייטן	12-10 5-4
ד״ר שאַפּירא	פרויען־ און געבורטס־הילף	1-11½ 6-5
ד״ר מאַנטאַר	כירורגישע קראַנקהייטן	4-3 2-1
ד״ר ווײַנבערג	אינערלעכע הערץ און לונג קר.	1-11 7-5½
ד״ר סטופּעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראַדזענטשיק	ציין־ארצט	7–3
נ. ראָזען	ציין־ארצט	2–9

ביי דער לעטשניצע איז געעפנט געוואָרן
א רענטגען־אינסטיטוט
די לעטשניצע איז אויך אָפן זונטאָג.

בילינג
איבערצוגעבן א געוועלב מיט א גרויס שוי־פענסטער אין א גוטן פונקט
וואָלטשאַנסקא 144 995
ביי סקאַסאָווסקי.

א קוואַליפיצירטע האַנד־
נייהערין,
אויך א געזעלן צו פּלוש־מעבל ווערט זאָפאָרט געזוכט
ביי ש. גלוביץ, נאָוואָ־זאַרזשעווסקא 31. 662

קוואַליפיצירטער
שניידער־
אַרבייטער
קען זיך מעלדן ביי
א. ניעדזוויעדז,
נאַרוטאָוויטשא 5 (דזשעלנאַ)

כ׳ערטייל מוזיק־
לעקציעס
(פאָרטעפּיאַן). בילדיגע פּרייזן.
אַגראַדאָווא 29, וו. 13.

ס׳ווערן געבריוכט
געזעלן
צו מענער בעקלייד ביי
מרוז, פּאָטאָרסקא 99

א קוואַליפיצירטע
שניידערין
צו נייען רעפאַרמען און א קוואַליפיצירטער שטריקער
ווערט פון זאָפאָרט געזוכט
זאַוואַדזקא 29, וו. 13.

וויכטיגע נייעס
פּעלצוואַרעם
אויף ראַטעס
מענער און דאַמען פּעלצן אויך איינצעלנע פוטערלעך און גרויטע אויסוואַהל
צו בעקומען ביי
I. SZWARCMAN
41 NARUTOWICZA 41 866
ס׳ווערט אויך אָנגענומען אַלע אַרט רעפּעראַטורן.

וויכטיג פאר שטרימף און טריקאָטאַזש־פאַבריקאַנטן
פון לאָדז און פּראָווינץ
איך נעהם אן פארשיידענע רענדער צו מאַכן פון
אַלע נומערן גרייסן № 84, 96, 100, 112, 116, 120,
136, 144, 156 ווי אויך פּאַטענט־לענגען 1974
מיט אַכטונג ש. מאָרגענשטערן, קאַמיענא 3

בכל המקום אשר אזכיר את שמי
אבא אליך וברכתיך
איך האָב די עהרע מיטצוטיילן, אז איך האָב מיין ביוראָ איבערגעטראָגן פון פּעטריקאָווער 8 אויף
17 פּעטריקאָווער 17
2־טן הויף, פאָרטער דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52,
וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבן אַלערליי ביטע לויט׳ן אויסטאַוו, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילן, אַפּעלאַציעס, אַמאָזיציעס, אַדרעסן, רעקורסען - וועגן קאָנצעסיעס אין קאָמיסאַריאַט־רזשאָנדו, ביטעס אין אַלע פּאָליצײַ־בעצירקן, שותפות־אַקטן, סטאַטוטן, אַקטן אינטערצייזיעס, אַקטן דעראַטיוויעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכן. 503
רעכט־קאָנסולענט י. מאַנעלא
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52
שנעל, ריכטיג און ביליג!

בעקאַנטמאַכונג.
די בעוו. פירמע ח. לאָזינסקי האָט געעפנט א פּראַנט־
מעבעל־געשעפט
אויף גדאַנסקא (דלוגאַ) 44. טראַמוואַי 6 און 8
קויפט פארשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פעלצן, מאַנצעגער, ניי־מאַשינען א.ז.וו צאָהלט די העכסטע פּרייזן
בעמערקונג: אין געשעפט איז שטענדיג אויף לאַגער פאַרשידענע מעבעל אין גוטן צושטאַנד פּריוואַטע וויזיטן צו פאַרקויפן. (פּריוואַט־וואוינונג בענעדיקטא 28).

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטן
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפן פון 9 פריה ביז 7 אוונט

ד״ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן־קר.	4–3
ד״ר קרשונער	קינדער־קראַנקהייטן	12–9 5.30–4
ד״ר שיפּמאַן	אינערלעכע קראַנקה.	12–10 6.30–5
ד״ר לוביטש	הויט־ און געשלעכט קר.	2–12
ד״ר שמירגעלד	נערוועןן און געמיט קר.	3–1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגן־קראַנקהייטן	2–12.30
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	[illegible]
ד״ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס־הילף	4–3

אימפונגען געגן שאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפנט געוואָרן א דענטיסטישער קאַבינעט

ד״ר זילבערשטיין	ציין־ארצט	9
ד״ר לאָזשינסקא פּאַראַפּאַלסקא	ציין־ארצט	7.30 - 3

קינסטליכע ציין, קראָנען, פּלאָמבן א. אז. וו.
די לעטשניצע איז אויך אָפן זונטאָג.

אַבאָנעמענטס־פּרייז: אין לאָדז: א חודש 4.00 זלאָטעס.

אַנאָנסן־פּרייז:

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.